

Dobřichovické Kukátko

Čtvrtletník aneb čtvero ročních dob v životě věcí, slov, nápadů, zvířat, lidí.

Územní plán • S Petrem Váňou o soše Panny Marie na Staroměstském rynku • O psech a lidech • Petra a Vladimír Czupalovi a Dobřichovice • Artefiletika a porozumění sobě i druhým • Výlety se zážitky • S Alenou Sahánkovou o knihovně ve Všenorech • O letošní Noci kostelů • Kultura • Sport

Stavební prodej J+K a.s.

Poptejte nás!

STAVEBNÍ MATERIÁLY Dobřichovice, Pražská 819
ROZVOZ A SKLÁDÁNÍ ZAKOUPENÉHO MATERIÁLU

Provozní doba: Po-Pá: 7-12 13-16, So: 8-11

☎ **721 554 000 | 257 710 141**

dobrichovice@stavebniprodej.cz | www.stavebniprodej.cz

VINO
NEMUSÍTE NIKAM CESTOVAT, JIŽNÍ MORAVA PŘIJELA
ZA VÁMI DO DOBŘICHOVIC!

NABÍZÍME PRODEJ BIO VÍN ZA VELKOOBCHODNÍ
CENY PŘÍMO Z NAŠEHO SKLADU.

CIBULKA

CIBULKA

CIBULKA

99 Kč

WWW.VINOCIBULKA.CZ
TEL. +420 602 255 925
MICHAELA@VINOCIBULKA.CZ

objednávky po předchozí telefonické
domluvě možno vyzvednout na adrese:
VINO CIBULKA - PORTZ INSEL S.R.O.
NA PLZEŇCE 165, 252 29 DOBŘICHOVICE

KRÁL VIN
ČESKÉ REPUBLIKY
WWW.KRALVIN.CZ

KRÁL VIN
ČESKÉ REPUBLIKY
WWW.KRALVIN.CZ

FESTWINE 2020
ZLATÁ MEDAILLE

s Jaroslavem Seifertem

Hlava Panny Marie

Bývá to v roce jedinečná chvíle.

Otevřel jsem okno, zaskřípěly

závěsy

a byl tu podzim.

Ještě hedvábný, s kapičkami krve

a lehkými doteky smutku.

Je to čas, kdy lidské rány

začínají víc bolet.

Navštívil jsem Vladimíra Holana.

Byl nemocen.

Bydlí U Lužického semináře.

Téměř nad řekou.

Slunce zašlo před chvílkou

za domy,

řeka potichu šustila

a míchala své mokré karty

k večerní hře.

Sotva jsem vešel,

Holan zavřel prudce knihu

a zeptal se mě jaksi pohněvaně,

zda také věřím v posmrtný život

nebo v něco ještě horšího.

Já však jeho slova přeslechl.

Na nízké skříňce u dveří

zahlédl jsem odlitek ženské hlavy.

Proboha, tu znám!

Ležela tam, spočívajíc na tváři

jako pod gilotinou.

Byla to hlava Panny Marie

ze Staroměstského rynku.

Shodili ji poutníci,

když právě před šedesáti lety

vraceli se z Bílé hory.

Porazili sloup se čtyřmi

ozbrojenými anděly,

na kterém stála.

Nebyl ani zdaleka tak vysoký

jako Vendomský v Paříži.

Budiž jim odpuštěno.

Trčel tam na znamení porážky

a hanby

českého národa

a poutníci byli rozjařeni

prvními doušky svobody.

Byl jsem tam s nimi.

A hlava rozbité sochy

kutálela se po dlažbě blízko místa,

kde jsem stál.

Když se zastavila,

její zbožné oči se dívaly

na moje zaprášené boty.

Tentokrát však dokutálela se

ke mně

už podruhé

a mezi těmito dvěma okamžiky

byl téměř celý lidský život,

který patřil mně.

Neříkám, že byl šťastný,

ale už je u konce.

Prosím, řekni mi ještě jednou,

nač ses to ptal, když jsem vešel.

A odpusť.

Pro podzimní zastavení jsme tentokrát vybrali

báseň Jaroslava Seiferta (1901-1986) ze sbírky

Deštník z Piccadilly. Sbíрка nádherných básní

vydaná roku 1979 (tedy dva roky poté, co její

autor podepsal jako jeden z prvních Chartu 77.

Báseň *Hlava Panny Marie* jsme vybrali proto,

že jsme chtěli navázat na téma mariánského

sloupu, jemuž se věnujeme uvnitř čísla. Je

zajímavé, že i autor této básně věřil nepravdám,

které se o této soše šířily, když ji banda opilých

bláznů strhla. Že to nebyla akce náhodná,

to dnes už víme, stejně jako to, že možným

dalším cílem téhle podivné party byly i sochy na

Karlově mostě (<https://www.katyd.cz/clanky/zizkovane-na-staromestskem-ryнку.html?fbclid=IwAR1rHmBEwT2aofYK2K8kLPG7qC>

[UxPRixISyxA8hSQL-NhzdGADLrkJ5rdyQ#](https://www.katyd.cz/clanky/zizkovane-na-staromestskem-ryнку.html?fbclid=IwAR1rHmBEwT2aofYK2K8kLPG7qC).

[XtnbGi30eR8.facebook](https://www.katyd.cz/clanky/zizkovane-na-staromestskem-ryнку.html?fbclid=IwAR1rHmBEwT2aofYK2K8kLPG7qC)).

Do podzimu... Kam vlastně?

Tak jsme se profuněli létem. Někdo s náhubkem fyzickým, ale asi všichni s náhubkem podvědomým a potem na čele a mžítkami před očima. Odevšad napětí a nejistota. Světu asi ještě nedošlo, co vše Čína způsobila tím virem, který se od ní do světa rozšířil. Neviditelný, jenž prý stále ještě sedí tam, kde bývali kdysi čeští králové, už prý vše řekl. Aha ... Takže o Bělorusku za něj mluví viceprezident Ověčáček ... Jako vždy, ostatně ...

Ti, jimž bylo dáno jezdit do Prahy vlakem a týmž zpět domů, jistě potvrdí, že takové léto ještě nezažili. A jistě si říkají, že tohle už nemůže být jen náhoda. Jenomže: náhody prý neexistují ... Co teď? Ti by si měli pustit písničku třebašského Třebasboru: <https://www.youtube.com/watch?v=1IpEMBpe0nk>
No ale pojďme k podzimnímu Kukátku. Co v něm najdete? Jaksi základním tématem tohoto čísla je poděkování těm, kteří odpracovali návrat Panny Marie na Staroměstský rynek. Začíná to podzimním zastavením, kdo dočte po otočení pár stránek dál, najde i rozhovor s Petrem Váňou.

Přinášíme také pozvánku na projednávání územního plánu. Věc je to po výtce důležitá. Chceme se také víc věnovat soužití pejsků a lidí v našem hustě zabydleném údolí. Klademe otázky a jsme rádi za odpovědi i debatu.

Zeptali jsme se také dalšího manželského páru, jak vnímá život v Dobřichovicích, to je to téma, zda v Dobřichovicích žijeme nebo bydlíme. Situace se nám trochu zamotává. Přinášíme také zprávu o zvláštních výletech s velmi akční náplní. V rubrice O zdraví se dočtete něco o artefietice. S vedoucí Všennorské knihovny Alenou Sahánkovou jsme si povídali o knihovnách v obcích i o tom, jaká je jejich současná role. V historické rubrice se vracíme k letošní Noci kostelů. Až tam

dočtete, uvidíte, proč. A stranou nezůstane ani kultura a sport. Příjemné počtení přeje-me a klidné dny letošního indiánského léta!

J. Matl a redakce

Znovu děkujeme za všechny Vaše ohlasy a těšíme se na další. Na způsobu distribuce tištěné verze Kukátka se nadále nic nemění. Kromě tištěné podoby (na náklady vydavatele dojde do všech dobřichovických domovních schránek) rozesíláme Kukátko též elektronicky ve formátu pdf. Jakýkoliv nový zájemce může o tuto formu požádat. Naopak, nepřejete-li si Kukátko dostávat v elektronické podobě, samozřejmě Vás ze seznamu adresátů vyřadíme.

Pokud jde o elektronické verze příspěvků, pošlete je na redakční e-mailovou adresu kukatko@dobrich.cz. Dovolujeme si však požádat, **abyste svůj text nijak speciálně neformátovali**, ulehčí nám to naše vlastní zpracování textu. Rovněž nám usnadní práci, jsou-li zaslané příspěvky vykorigované a jsou-li co nejméně ve sporu s jazykovou normou.

A pokud nám chcete opravdu udělat radost, pište, prosíme, slova *kurs* a *diskuse* se s. U psaní substantiva *president* či *prezident* si dovolujeme k veřejné debatě navrhnout, zda neodlišit touto grafikou, o kterého výtečníka se v daném případě jedná. Děkujeme Vám za pochopení a na Vaše příspěvky a reakce se moc těšíme.

Vaše redakce

Soutěž o titulní fotografie Kukátka stále pokračuje. A na úvodní stránce není snímek z Dobřichovic. Proč?

Vážení čtenáři!

Možná někoho překvapí, že Kukátko tentokrát nemá na své titulní stránce fotografii z Dobřichovic, či nejbližšího okolí. V data-

bázi soutěže máme řadu snímků z okolí a občas zvažujeme, zda po některé z nich nesáhnout. Ale to není dnešní případ. Časť vítěz soutěže o titulní fotografii, pan Jan Štulc, nás svým dalším příspěvkem přivedl na myšlenku, že obnovený mariánský sloup na Staroměstském náměstí ideálně uvozuje rozhovor s hlavním organizátorem znovupostavení sloupu, a navíc sochař Petr Váňa je s Dobřichovicemi úzce spjat, byť bydlí v sousedním Karlíku. Když jsme si mysleli, že máme o snímku rozhodnuto, obdrželi jsme shodou okolností od syna Petra Váni Lukáše, soutěžní snímek na jiné, také aktuální téma. Kometa NEOWISE se stala žhavou alternativou. Když jsme díky Lukáši Váňovi následně obdrželi několik dalších fotografií z instalace mariánského sloupu, vrátili jsme se k této tematice. Nakonec jsme zůstali u snímku Jana Štulce na titul a k rozhovoru s Petrem Váňou uvnitř čísla jsme přidali snímek, jak sám letí vzhůru přivázaný k soše. Nechystáme se pokračovat v glosování rozmarů počasí, ale když jsme minule, v době přípravy letního Kukátka, psali, že suché období začalo dříve než v předchozích letech a hrozí nejsušší rok za mnoho let předešlých, nakonec bylo všechno jinak. Při tvorbě podzimního Kukátka můžeme konstatovat, že letošní léto nenavázalo na několik předchozích suchých roků a vrátilo se k „normálu“. V horkých dnech byla teplota jen těsně nad 30 °C (a nebylo takových dnů až tak mnoho), tropických nocí bylo jen pár, v jiných dnech běžně pršelo. Prostě léto, jaké jsme v dětství zažívali běžně. Experiment – soutěž o titulní fotografii pro náš čtvrtletník – pochopitelně i nadále pokračuje. Těšíme se na další Vaše fotografie. Neostýchejte se a pošlete nám průběžně záběry z našeho okolí, neobvyklé pohledy na dění v Dobřichovicích či emotivní záběry míst, jež všichni dobře známe. Nejhezčí fotografií vybere redakce Kukátka ke zveřejnění na titulu příštích Kukátek, a bude tak těšit nejen

Podzimní zastavení	3
Slovo redakce	4
Aktuality	6
Z našeho života	10
Rozhovor	11
Tip na výlet	16
Anketa	20
O zdraví	24
Osobnosti	27
Z historie	29
Kultura	35
Sport	43

Dobřichovické **Kukátko**
Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod č. MK ČR E 12574

Vydává Dobřich s. r. o., 5. května 3, Dobřichovice
IČ: 64827640

Řídí redakční rada ve složení: Ing. Vladimír Bezděk, Doc. RNDr. Emil Calda, Ing. Daniel Havlík, JUDr. Pavel Kosatík, PhDr. Jiří Matl (předseda), MgA. Alžběta Šenkyříková, Mgr. Jana Váňová

Grafické zpracování: agentura R&B (retb.cz)
Tisk: Grafotechna Plus,
Lýskova 1594/33, Praha 13 – Stodůlky

Uzávěrka tohoto čísla 15. 8. 2020. Uzávěrka příštího čísla cca 15. 11. 2020. Kukátko vychází v první polovině března, června, září a prosince.

Adresa:
Jiří Matl, Štrná 139, 252 29 Dobřichovice
(kukatko@dobrich.cz)
Distribučováno zdarma v Dobřichovicích laskavou péčí poštovních doručovatelů a smluvních partnerů. Kukátko můžete také obdržet e-mailem ve formátu PDF a najdete je rovněž na Internetu v rámci stránky www.dobrichovice.cz nebo www.dobrich.cz.

Fotografie na titulní straně: © Jan Štulc

Vaši rodinu a známé, ale i další čtenáře našeho čtvrtletníku.

Neváhejte a své snímky posílejte na adresu studia, které zpracovává grafickou podobu Kukátka: info@retb.cz a v kopii na redakční adresu kukatko@dobrichovice.cz, uveďte prosím Vaše jméno, místo, kde byl snímek pořízen, a datum vytvoření. Velikost fotografie by měla být alespoň 3

MB. Rozhodně ji tedy pro poslání mailem nijak nekomprimujte.

Vaší tvorbě se meze nekladou, hlavním faktorem posuzování bude atmosféra komunikující s obdoby, v jakém Kukátko vychází. Takže... vezměte foťák do ruky, otevřete oči a ukažte nám, jak vidíte Dobřichovice právě Vy.

redakce

Územní plán

POZVÁNKA NA VEŘEJNÉ PROJEKČNÍ A KE STUDIU PODKLADŮ

Dne 10. září 2020 od 17:00 hodin proběhne v sále Dr. Fürsta, ulice 5. května 3, Dobřichovice, veřejné projednání návrhu územního plánu Dobřichovic s výkladem projektanta Ing. arch. Pavla Hniličky.

Návrh územního plánu je k nahlédnutí od 21. července 2020 do 17. září 2020 na MěÚ Dobřichovice v listinné podobě, nebo také v elektronické podobě na internetových stránkách města Dobřichovice: <http://dobrichovice.imunis.cz/edeska/>

a na webu společnosti PRISVICH, s.r.o. <http://www.prisvich.cz/up.html>.

Nejjednodušší přístup k jednotlivým dokumentům je na adrese <https://www.dobrichovice.cz/samosprava/uzemne-planovaci-dokumentace/pripravovany-novy-uzemni-plan/>.

Nejpozději do 7 dnů ode dne veřejného projednání (**tj. do 17. září 2020**) může každý **písemně** uplatnit své připomínky a námítky u MěÚ Dobřichovice, ve kterých musí uvést odůvodnění, údaje podle katastru nemovitostí dokládající dotčená práva a vymezení území dotčeného námítkou a dále zejména musí být opatřeny identifikačními údaji a podpisem osoby, která je uplatňuje. K později uplatněným připomínkám a námítkám se nepřihlíží.

redakce

Vážení občané, pokud byste potřebovali k územnímu plánu něco vysvětlit, neváhejte se obrátit na Filipa Kándla, radního a určeného zastupitele pro zpracování územního plánu.

Za volební uskupení Společně pro Dobřichovice – sdružení nezávislých kandidátů a TOP 09 a Starostové a nezávislí nabízíme kontaktní spojení na dva naše členy, kteří se případně pokusí zodpovědět Vaše dotazy či se s Vámi sejít a probrat, co byste potřebovali:

Ing. Jakub Knajfl, tel: 725 839 994, jknajfl@subterra.cz, Jakub.Knajfl@seznam.cz

Ing. Daniel Havlík, tel: 602 220 281, daniel.havlik@dob-invest.cz

Kromě vysvětlujících a poradenských aktivit k územnímu plánu ze strany jednotlivých volebních uskupení zastoupených v zastupitelstvu nabízejí zastupitelé ze všech volebních uskupení společnou „poradnu“ k návrhu územního plánu před veřejným projednáním.

Jedná se o informační setkání občanů se zastupiteli, kde občané budou mít možnost získat srozumitelné ústní vysvětlení k textu návrhu územního plánu. Na těchto setkáních bude možnost ptát se na všechny nejasnosti a získat informace i o formálních postupech územního plánování. Pokud by přítomní zastupitelé nebyli schopni někte-

ré dotazy zodpovědět, požádají o oficiální stanovisko pořizovatele. Poradna se bude konat v Infocentru Dobřichovic v ulici 5. května ve čtvrtek 3. 9. a v pondělí 14. 9.

od 16 do 20 hodin. Je možné se zastavit kdykoliv v tomto časovém rozmezí.

Vladimír Bezděk

S Petrem Váňou (nejen) o Mariánském sloupu

V souvislosti s obnovením mariánského sloupu, který od roku 1650 až do svého stržení v roce 1918 stával na Staroměstském náměstí v Praze, jsme požádali o rozhovor akademického sochaře Petra Váňu, který se o obnovu této jedinečné barokní památky významnou měrou zasloužil.

Den osazování dřívku, hlavice a sochy Panny Marie na sloup. Na snímku Lukáše Váni Petr Váňa a Hynek Shejbal ještě na pracovišti v Dobřichovicích.

Vaše rozhodnutí vrátit na původní místo staroměstský mariánský sloup nebylo určité dílem náhody. Co Vás na tuto myšlenku přivedlo?

Vrátit na Staroměstské náměstí mariánský sloup byla touha mnoha lidí a vznikla hned po jeho nesmyslném stržení. Dovedu si představit, že to musela být velice emotivní chvíle. Představte si dvoutunovou sochu, která se zhroutí z výšky patnácti metrů a na dlažbě se rozlomí na několik kusů. Je to socha Panny Marie a její odlomená hlava se odkutálí k nohám básníka Jaroslava Seiferta. Zároveň se zhroutí šestimetrový dřív sloupu s korintskou hlavici. Dav prý ztichnul a skoro hned vznikla myšlenka obnovy této památky. Lidé si uvědomili, že se to nemělo stát, že to s oslavou svobody přehnali, že způsobili spíše smutek. V tuto chvíli se začalo se sbírkou na nový sloup. V průběhu následujících staletí byly sbírky celkem tři. Ta první skončila před válkou a byla využita na dostavbu kostelů u Prahy. Druhá sbírka se začala organizovat hned po válce, ale skončila, když přišla doba, kdy republiku vzali do svých rukou komunisté. Mnoho lidí

emigrovala a sbírka pokračovala v exilu. V Kanadě dokonce vznikla socha Panny Marie z bílého mramoru, kterou čeští emigranti dali vytesat italskému sochaři Monteleonimu. Byla spojována s nadějí, že ji převezou do Čech, až bude jejich vlast opět svobodná. Po revoluci, když svoboda přišla, byla v roce 1990 opravdu převezena. Byla obnovena Společnost pro obnovu mariánského sloupu a začaly se sbírat finanční dary. Já jsem byl touto společností pozván ke spolupráci v roce 1997. Vybrali mne jako sochaře, abych začal realizovat kamennou architekturu a vytesal sochu Panny Marie. Ta z exilu, která je nyní umístěna na zahradě Strahovského kláštera, nebyla kopií originálu, zatímco já jsem do pískovce vytesal kopii podle originálu. Dal jsem dohromady malou kamenickou huť – mé kamarády, bráchu Tomáše, Hynka Shejbalu z Jaroměře a ještě další známé z Hořické kamenické školy. Začali jsme pracovat, a i když finanční prostředky ze sbírky došly, pracovali jsme dál. Dnes je to 23 let.

Realizace tohoto projektu nebyla určitě jednoduchá. Jaké největší problémy jste musel překonávat, než se dílo podařilo?

Při realizaci kopie mariánského sloupu bylo napínavých chviliek v průběhu let mnoho. Víte, v kamenosochařství je asi principem, že velká kamenná stavba trvá opravdu dlouho, zejména když se na ní nedá pracovat souvisle. Lidé někdy zapomenají na původní myšlenku a ztrácejí naději. Ale sochaři musí pracovat, i když to trvá dlouho. Někdo tu myšlenku musí stále nést a vysvětlovat od začátku znovu a znovu, a také proč. A přitom to je jednoduchý příběh, příběh o krásném uměleckém díle, první barokní soše v Čechách, kterou vytvořil sochař Jan Jiří Bendl na žádost Pražanů jako dík za ubránění Prahy před Švédy, kteří ji v roce 1648 chtěli dobyt a vyrabovat. V době bitvy se lidé modlili u obrázku Madonky na Staroměstském náměstí a sloup vznikl jako poděkování vlastně jen pro umístění tohoto obrázku. Pracoval jsem kdysi s kolegy restaurátory a kameníky na kopiích soch Evangelistů pro kostel sv. Salvátora na Křižovnickém náměstí, které také vytvořil sochař Bendl. Na obnově mariánského sloupu jsem začal pracovat i z určité kolegiality k němu, protože

mi bylo a je líto, že jeho nejkrásnější dílo rozbili. Příběh jeho díla jsem vysvětloval při různých příležitostech, protože většina lidí ho neznala a byl jim fuk; někdy, když jsem o něm vyprávěl, setkával jsem se s údivem a často i s nepochopením. Pár lidí, které jsem potkal, bylo proti. Někteří kvůli nesmyslným informacím, které byly na tento příběh během doby navršeny – v dnešní době bych řekl fake news. Třeba to, že socha Marie se dívá na místo popravy 27 českých pánů, zatímco ona se dívá do nebe. Nebo že sloup stával na místě Husova pomníku, přičemž obě sochy tam v letech 1915 – 1918 stály vedle sebe. Vysvětlování nesmyslů je fakt namáhavé, možná víc než práce s kladivem a dlátem do kamene. Ta mi připadá spíš jako odměna; u kamene je mi hezky.

Kromě Mariánského sloupu jste realizoval řadu dalších projektů. Můžete se o některých zmínit, případně nám je aspoň trochu přiblížit?

Máte pravdu. Realizoval jsem hodně dalších soch, a to nejen v Dobřichovicích a okolí. Pracuji jednak na restaurování a kopiích soch; jako největší jsem sekal kopii sousoší Geniů na průčelí Národního muzea při jeho rekonstrukci. Ale také třeba sousoší Vzkříšení Krista na nádvoří pražské Lorety, nebo Bradáče pro Karlův most, nebo sochu Sv. Jana Nepomuckého na náměstí v Mníšku. Pracuji také ale na svých vlastních sochařských projektech, třeba socha pod vodou (Na dně Slapské přehrady), socha na kopci (Strom života na kopci Vejdoch u Žďáru nad Sázavou), socha na ostrově (Sv. Jan Nepomucký na ostrově Vis) nebo nyní největší sousoší osazené letos – jmenuje se Nadějí, Láskou a Vírou, je abstraktní a najdete je v Praze Na Krejčárku. Pracuji dále na interiérech kostelů a mimo to na portrétech a figurách aktů žen, nejraději z mramoru.

Nelze se nezmínit o sochařském symposiu Cesta mramoru, jehož jste zakladatelem a v jehož rámci jste vytvořil sochu nazvanou Příběh.

Ano, sochařské symposium Cesta mramoru je mým srdcovým projektem. Tady, v tomto údolí mramoru, jsem se narodil a cestu mi ukázali výborní sochaři, kteří zde žili, jako třeba Jindřich

Petr Váňa privázaný k soše a „letící“ s ní na jeřábu na vrchol sloupu. Snímek pořídil Jan Křtitel Černý z ochozu Týnského chrámu.

Severa a Jiří Šaifert. Znáte sochy Jiřího Šaiferta, rodáka z Liberce, který celý život žil a tvořil v Řevnicích? Na jeho počtu a jako dík za inspiraci, kterou jsem od něho dostal do vinku, jsem se rozhodl symposium jako místo setkávání sochařů pracujících s mramorem zde založit. A jsem rád, že Dobřichovice tuto myšlenku vyprávění sochařských příběhů velkoryse přijaly a že ji stále podporují.

WELLNESS DOBŘICHOVICE V PLNÉM PROVOZU

V září, spolu s novým školním rokem, se bazén a wellness vrací do plného provozu. Během letních měsíců se doplávaly kurzy přerušené nouzovým stavem. Probíhaly plavecké příměstské tábory, bazén i wellness k regeneraci využili navíc i mladé gymnastky a fotbalisté z Prahy, kteří byli v Dobřichovicích na soustředění. Během technologické odstávky probíhaly všemožné opravy, úpravy a revize technologie a in-

Děkujeme za rozhovor a přejeme další nádherné nápady a jejich úspěšnou sochařskou realizaci nejen v Dobřichovicích.

Za Kukátko se ptal HgS

Pozn. redakce: socha byla vysvěcena v sobotu 15. 8. arcibiskupem pražským Dominikem Dukou. Obřadu předcházela slavnostní mše svatá v chrámu Matky Boží před Týnem.

stalací, aby bylo vše perfektně připraveno na plnou zátěž. Hygienická norma se od jara ve společnosti posunula, a tak nás antivirová dezinfekce, navíc k antibakteriální, nějakou dobu ještě neopustí. Doufejme, že plošné nošení roušek se nevrátí, ovšem kdo se v roušce cítí bezpečněji, může se v ní samozřejmě po areálu wellness pohybovat. Budeme si však přát, aby nemuselo v budoucnu docházet k restrikcím, které

jsou z dlouhodobého hlediska neslučitelné s radostným žitím.

Plavání umožňující komplexní pohyb bez přetěžování určité partie těla patří k nejdřívějšímu sportům, a to je, nejen u dětí, velice důležité. Teplota vody i velikost dobrýchovického bazénu je ideální pro interaktivní výuku plavání. Proto je bazén přes týden opět plný kursů kojenců, předškolních i školních dětí. Nezapomínáme však ani na dospělé. Najdete u nás kurzy aqua aerobiku, ale i velmi oblíbené kondiční cvičení pro seniory vedené fyzioterapeutkou. Stále častěji u nás probíhají oslavy narozenin jak v bazénu, tak ve wellness. Bazén a wellness si u nás můžete pronajmout i privátně se svým partnerem či partou kamarádů. Rádi vám vyhovíme se vším, co bude v našich silách.

Od září můžete v pondělí, úterý, pátek a v sobotu využít také veřejnou saunu a vířivku. Od října bude pro veřejnost otevřena wellness část denně. Pondělky ve wellness

budou již tradičně patřit pouze ženám, ostatní dny bude provoz smíšený. Pravidelné saunování u nás využívá stále více klientů. Ten, kdo jednou okusí vypotit ze sebe v sauně vše přebytečné a shodit ze sebe napětí svalové i mentální, už nemůže jinak. Správné prokrvení kůže zanechává navíc pokožku vláčnější a jemnější.

Od podzimu se u nás budete moci opět setkat s úžasnými saunovými rituály – zážitkovým saunováním spojeným s aromaterapií. Saunér při nich používá výhradně přírodní vonné esence a éterické oleje nakapané do ledové tříště. Ta se pomalu rozpouští na rozžhavených kamenech a uvolňuje blahodárné aroma do vzduchu.

Sledujte naše webové stránky <http://www.wellnessdobrichovice.cz>, na kterých vždy naleznete aktuální rozvrh a případné změny v otevírací době.

Tel. 226 230 920;

fit@wellnessdobrichovice.cz

Petra Šárová, provozní manažerka wellness

Čtenářům Kukátka

U příležitosti nedávného pětadesátého výročí svého narození a dvoutisíciho sto dvacátého výročí narození Gaia Julia Caesara dovoluji si všem čtenářům Kukátka popřát dobrou mysl, svěžest a pohodu; a také, aby jejich životní bilancování dopadlo lépe než to moje:

Nikdy jsem si nemoh' říci:

Veni, vidi, vici!

Neblahý můj osud

z vítězství mi dosud

radost nedopřál.

Vždycky, když jsem přišel,

viděl jsem ... a nevyhrál!

HgS

Dobřichovice mají nového správce zámku

Správcem zámku se od srpna letošního roku stal pan Pavel Tichý, který tuto pozici převzal po panu Lakomém. Jeho úkolem je otevírat a zavírat brány nádvoří, pečovat o objekt zámku, který má město Dobřichovice pronajatý od Řádu Křižovníků s červenou hvězdou, a pomáhat při akcích města v areálu zámku. Zeptali jsme se pana Tichého, co ho vedlo k přijetí nové pozice: „Dobřichovice jsou mým domovem od na-

rození, ač jsme sem nejdříve jezdili pouze na chatu. Stálým bydlištěm se mi staly před patnácti lety a od té doby i mou velkou srdeční záležitostí. Mám rád naše městečko a místní obyvatele, jeho ruch a atmosféru. Jsem proto rád, že mohu přispět ke zvelebování zámku a budu se snažit navázat na práci pana Lakomého.“ Držíme palce, aby se mu práce líbila.

DH

Alena Vanžurová

Paní Alena Vanžurová je jednak jednatelka, účetní a pokladní Kynologického klubu Lety, jednak kronikářka téhož spolku a také webmaster výborných stránek letovského kynologického klubu, což je práce nemalá (<https://www.kklety.cz/>) ... její reportáže z akcí či fotografie z nich jsou pověstné.

Protože lidi a pejskové v našem údolí žijí společný život a potkávají se často, oslovili jsme paní Vanžurovou s prosbou o odpovědi na několik otázek, které by mohly zajímat jak pejskařskou, tak nepejskařskou veřejnost. Záměrně jsme vynechali téma psích hovínek, protože to není téma kynologické ... Ale to nás vedlo i k úvaze: když už obec vybírá poplatek za psy, co tedy pro ně může dělat či reálně dělá? Kam ty peníze jdou? Na to se budeme ptát na „vyšších“ místech a odpovědi přineseme v příštím čísle.

Jak dlouho se věnujete kynologii?

Co Vás k ní přivedlo?

Kynologii se věnuju od roku 1994. Psa jsem toužila mít od dětství, ale znáte to, dětská přání někdy není jednoduché splnit. Přesto se mi to podařilo, a když mi bylo jedenáct let, měli jsme hrubosrstého jezevčíka Maxíka. Jak šel čas, mojí touhou bylo pořízení velkého psa, nejlépe německého ovčáka, se kterým bych mohla

aktivně cvičit. Na svého prvního velkého psa, respektive fenu, jsem si ale musela ještě hodně let počkat. Ke sportovní kynologii mě v podstatě přivedl můj kamarád a zároveň kolega v práci, který choval (a dodnes má) dobrmany, se kterými se celé roky věnoval sportovní, ale i služební kynologii. Od roku 1994 jsou psi mými stálými společníky a nedovedu si to bez nich představit.

A. Vanžurová se svým ovčákem Winnym. Fotil K. Ráz.

Naše obce jsou hustě "zabydlené". Zároveň v nich ale potkáte spoustu lidí se psy. Dá se to v tak specifické lokalitě spojit?

Za posledních dvacet let v našem údolí bylo postaveno hodně nových domů a bytů, a tak přibýlo hodně obyvatel a máte pravdu, přibýlo i hodně pejsků. On je to v posledních letech tak trochu i módní trend mít psa. Občas mám pocit, že je nám tady „trochu těsno“, ale spojit se to dá. Jen je potřeba vzájemná ohleduplnost, tolerance a také zejména výchova lidí i jejich psů. A to je někdy právě zásadní problém, který si někteří z nás dost často neuvědomují. Zkrátka nežijeme tady sami jako na samotě.

Jak důležitá je volba psa pro dané prostředí (lokalita, rodina etc.)?

Na tuto otázku není jednoduchá a jednoznačná odpověď. V dnešní době je možné vybírat z obrovského množství plemen, což nám někdy volbu značně ztěžuje. Mnoho lidí vybírá psa podle ex-

teriéru, tedy podle toho, že se jim plemeno líbí. Někdy tak zapomenou, pro co je plemeno, které si vybrali, vyšlechtěno. Volba plemene je velmi důležitá, ale neméně důležitý je i výběr jedince daného plemene. Myslím tím tedy nejen předpokládané vlohy psa, ale také jeho povahu. Je potřeba přihlídnout nejen k tomu, co my od psa očekáváme, ale také co jsme ochotni a schopni pro něj udělat. Dále je potřeba si uvědomit, že pes je živé zvíře, není to hračka ani věc, kterou můžeme odložit, když nás omrzí. Pes má svoje potřeby a je na nás závislý. Psovi je potřeba se věnovat, vychovat ho, aby naše soužití s ním bylo příjemné a ne nesnesitelné. O tomto tématu by se dalo povídat hodně dlouho.

Jak je důležité dobré vychování psa v tak hustě osídlené oblasti, jako jsou Lety či Dobřichovice a okolní obce?

Jak jsem již zmínila svůj názor, dobré vychování psa je v naší lokalitě bezpodmínečně nutné.

Bohužel si to ne všichni majitelé psů uvědomují. Není snadné říci v několika větách, co obnáší výchova psa. Výchově je nutné věnovat zejména čas. Psi jsou vesměs přizpůsobiví a pokud jim stanovíme pevný řád, který funguje, většinou ho akceptují. Kamenem úrazu ale bývá, když sami takto stanovený řád porušujeme a děláme tím psům v jejich hlavách zmatek.

Jaké základní dovednosti potřebuje obyčejný domácí pes v takové lokalitě, aby se majitelé vyhnuli problémům?

Se psy chodíme na procházky, a tak se v terénu potkáváme s ostatními „pejskaři“. Mezi psy, tak jako mezi lidmi, existují sympatie, ale také nesympatie. Ani nám, lidem, není každý na první pohled sympatický, a proto je potřeba s tím počítat a při vzájemných setkáních či potkávání je potřeba mít psa ovladatelného, aby nedocházelo ke konfliktům. Zcela zásadní je podle mého názoru socializovat štěně od jeho útlého věku. Čím více situací pozná a bude se umět v nich chovat, tím lépe. Není to tedy tak úplně jen o do-

vednostech, ale také o zdravém sebevědomí psa. Základním povelům, který by měl ovládat každý pes, je přivolání. Noční můrou každého majitele vychovaného psa je setkání s cizím nevychovaným a neposlušným psem, kterého majitel nezvládá a kterého pes neposluouchá. Korunováním občas bývá zvolání takového majitele: náš pes je hodný, on nikomu nic nedělá ... Ale co když my nestojíme o takové setkání se psem, který neposlechne a letí na našeho psa, kterého máme na vodítku ... Třeba máme staršího nebo nemocného psa, který nemá zrovna chuť si hrát. A když k němu přiběhne cizí neposlušný pes, začne na něj štěkat nebo ho jinak obtěžuje, může dojít ke konfliktu. A rozdělit pak psy, kteří se do sebe pustí, není jednoduché a mohlo by to skončit nejen zraněním psů, ale i majitelů.

Další potřebnou „dovedností“ je mít psa ovladatelného při chůzi, tedy přesněji řečeno, aby majitele netahal na napnutém vodítku tak, že se procházka stane pro oba utrpením. U „obyčejného, domácího psa“ může být nadstandardem povel sedni, případně lehni.

Jaký je vlastně rozdíl mezi výchovou a výcvikem?

Zjednodušeně řečeno - každý pes by měl být vychovaný, ale každý pes nemusí být vycvičený ... Já i moji kolegové na cvičáku většinou přirovnáváme výchovu štěňat k výchově našich dětí. Je to totiž principiálně dost podobné. Se smíchem vždycky říkám, že psy umíme vychovat lépe, že se nám to u nich lépe daří než u našich dětí, protože s nimi tolik nediskutujeme. Pokud štěně (psa) správně motivujeme, ať už pamlsky nebo hračkou, ve valné většině případů se pes ochotně naučí to, co se snažíme mu vštípit. Odměňujeme a chválíme správné chování a nežádoucí chování psa korigujeme (tzv. cukr a bič). Já osobně jsem přesvědčená, že bez korekcí se pes vychovat nedá. Důležité ale je, jak psa korigujeme. Vždycky by měl být korigován adekvátně k situaci, aby tomu správně rozuměl. Pro zamezení nežádoucího chování používáme krátké a jasné povely, úplně nejjednodušší je povel NE.

Dají se základní dovednosti nacvičit doma, nebo je třeba jít do speciálních kursů?

Pokud máte nějaké zkušenosti se psy, můžete většinu povelů naučit psa sami doma. Kursy jsou zejména pro začátečníky, kteří ještě psa neměli, aby se dozvěděli, jak na to. Nicméně jít se podívat na cvičák a pozorovat, jak cvičí či vychovávají ostatní své psy, a něco tzv. okoukat, to nemusí být k zahození, ne? Dnes se hodně cvičí zejména motivačně na pamlsky, učíme psy většínu věcí hrou. Existuje spousta knížek o výcviku, výchově a dalších činnostech se psy, ale ne všechny publikace, které jsou k máni, musí být dobré. V některých se píše také někdy nesmysly. My se snažíme poradit, sdělovat svoje zkušenosti, ale každému říkáme, že recept na svého psa musí nakonec najít sám, protože ho nejlépe znáji.

Hodně se hovoří o socializaci. Co vše to obnáší? Zvykání na co všechno? Na lidi, psy, hluk, auta, běžce, cyklisty, bruslaře? Jaká je v tom role majitele, jak by měl postupovat či motivovat pejska? Izolovat, či naopak kontakt vyhledávat a učit psa jej zvládat?

Mnoho otázek najednou ... tak tedy postupně. Ano, hodně se hovoří o socializaci. V dnešní době je vytvářen velký tlak na majitele psů a také na psy. To vyplývá z toho, co bylo v podstatě řečeno na začátku tohoto rozhovoru. Sám jste zmínil, že žijeme v lokalitě, která je hustě zabydlená, takže pusťte psa na volno je tady téměř nemožné. Pokud chceme, aby se pes proběhl, musíme jít do polí nebo do lesa, ale ani tam to není bez nebezpečí, protože můžeme potkat zvěř (anebo také myslivce). Takže nazpět k otázce. Tlak společnosti je obrovský. Od psů se vyžaduje, aby neštěkali, protože to vadí sousedům, aby leželi na gauči a neotravovali, i když si pořídí leckdy plemeno, které má energie na rozdávání a ležet na gauči asi nebude. Takže se vracíme nazpět k nutnosti socializace štěněte už od útlého věku. Taková socializace by vlastně měla začínat už u chovatele, kde prožívá štěně období tzv. vtiskávání, kdy se setkává s různými podněty, které poznává, naučí se vyhodnotit nebezpečí, získává důvěru k lidem, ale také poznává strach z neznámého. Role majitele je velmi důležitá (předtím také role chovatele).

Jak už bylo zmíněno v některých předešlých odpovědích, motivace je hodně důležitá. Odměňování pejska za zvládnání malých a drobných úkolů, podpora jeho sebevědomí vhodnými pochvalami ve správných chvílích a samozřejmě naučení zákazových povelů NE a FUJ. NE používáme v případě nežádoucího chování - třeba tahání na vodítku, nevhodného štěkání, napadání ostatních psů atd., FUJ používáme většinou, pokud by pes chtěl slupnout v terénu něco, co by sníst neměl. Co se týká situací, ve kterých vyhodnotíme, že se chová pes třeba bázlivě, doporučujeme tyto situace vyhledávat a chválit psa, když se zvládnání situace zlepšuje. Nadšená pochvala ve správnou chvíli udělá hodně. Rozhodně izolace a vyhýbání se problémům nejsou vhodné, neboť pak nás problémy doženou v nejnevhodnější chvíli. Ale ani trestání za případný strach není vhodné. Neměli bychom štěně nutit, abychom neztratili jeho důvěru. Spíše se snažit, aby štěně pochopilo, že se nic špatného neděje. Dát mu prostě prostor a trochu času, aby samo situaci zvládlo.

Je tu rozdíl mezi plemeny?

To se nedá úplně jednoznačně říci, ale rozdíl bývá spíše mezi jedinci, než mezi plemeny. Shrnout to ale do jedné věty nelze. Například štěňata velkých plemen dospívají mnohem později než štěňata malých plemen. Některá plemena bývají akčnější, třeba teriéři nebo ohaři, některá plemena bývají línější. Ale nemusí to být pravidlem. Je velmi zajímavé pozorovat hry štěňat v našich kursech pro štěňata do půl roku, kde bývá zřejmá rozmanitost plemen od malých čivav až po obrovská štěňata třeba německé dogy. A přes rozdílnou velikost a akčnost se většinou „smečka“ výborně srovná a většina štěňat si najde svého kamaráda, se kterým si rozumí. Samozřejmě se občas vyskytne nějaký „vejtaha“, který si dovoluje na slabší, ale většinou se to rychle srovná.

Jak důležitá je volba plemene, zejména v našich podmínkách? Má na to vliv i životní styl majitele či jeho časové možnosti?

Samozřejmě je volba plemene velmi důležitá. Za tu dobu, co se věnujeme štěňatům u nás na cvičáku, se na nás párkrát obrátili budoucí majitelé štěněte s prosbou o radu při výběru plemene. Ale je to spíše výjimečné. Často si lidi vybírají plemeno právě podle exteriéru. Někdy si pak vyberou plemeno, které se jim líbí, ale následně zjistí, že se k nim vůbec nehodí a že si soužití se psem představovali úplně jinak. A to pak pro psa nemusí skončit dobře.

Co psi a ohňostroje, petardy? Třeba na Silvestra?

Každý rok bojuju proti petardám a ohňostrojům. A to nejen kvůli domácím zvířatům, zejména kvůli psům, ale kvůli všem zvířatům i ve volné přírodě. Já tuhle zábavu nechápu, nerozumím jí a nesnáším ji. Beru ji jako bezohlednou vůči přírodě a vůči životnímu prostředí. A to nehovořím o tom, kolik peněz tato zábava stojí, které by mohly být rozumněji využité. Ale to je jen takový povzdech ... Pravidelně se po Silvestru staráme o zaběhnuté psy, někdy došlo i ke zraněním. Ale to by bylo na dlouhé povídání. Na Silvestra s tím

alespoň počítáme, že se bude o půlnoci bouchat. Ale ono se střelilo skoro celý prosinec, zejména když to nečekáte, tak se může pes vylekat, případně vyběhnout a utéci. Zkrátka já to beru jako bezohlednost. V téhle otázce mám naprosto jasno a rozpálí mě vždycky doběla.

Kolik čenichů na Vás čeká, když se vracíte domů?

Na mě v současné době čeká doma jeden pes, sedmiletý celočerný německý ovčák. Ale byly doby, kdy jsem zvládala tři psy. Prozatím zůstávám věrná tomuto plemeni, ale kdo ví, co bude dál. Věk se každý rok mění, léta přibývají a síly ubývají, a tak uvidíme. Já jen lituju, že psi mají tak krátký život a nemůžou být s námi déle. Loučení s každým mým chlupáčem bylo těžké, s každým odešlo kus mého já. Všechny „moje“ pejsky mám na obrázcích nad mým psacím stolem a dívají se na mě denně také z monitoru mého počítače. Jsou tedy tak stále se mnou, i když už odešli, jak se říká, za duhový most. Jsem vděčná za každý den, který mohu prožít se svým psem. Nesmírně mě soužití se zvířaty obohacuje. Možná to zní jako klišé, ale já to tak cítím.

Za Kukátko se ptal J. Matl, autorkou fotek z kursů psů je A. Vanžurová

ŽÁCI A MISTR

Letní turistika podporovaná všensorským Střediskem volného času vypadala jinak, než jak jste zvyklí z našich předchozích vypravování. Akce v přírodě probíhaly jako stále populárnější příměstské tábory. Celkem se konaly tři turnusy, během nichž děti sportovaly nebo si jen hrály. Po většímu času se jim ale věnoval mistr, odborník a praktik ve vybraných oborech lidské činnosti. Umožnilo nám to financování z Evropského sociálního fondu formou tzv. šablon. Také díky nim jsme měli možnost dětem vynahradiť měsíce, kdy se činnost našeho zařízení pro volný čas musela odmlčet. V článku vybíráme tři projektové dny, které byly součástí tábora.

Tradičním a také přirozeným místem setkání dětí s odborníkem jsou pro nás břehy řeky Berounky. Živel nevyzpytatelný letos v létě nezlobil, oplýval dokonce dostatkem vody. A tak šly děti na ryby. Sešli jsme se na nádraží ve Všesnorch a přesunuli jsme

se vlakem do Srbska. Na břehu Berounky nás například v červenci čekala přednáška o rybářství a rybách Berounky a několik zábavných pokusů v říčním proudu. Pan Zvolský, který byl hlavním lektorem, vysvětlil záležitost říčního břehu a také povídal o tom, že řeka a vše živé v okolí je nejen krásné, ale má svůj významný smysl, hodnotu a je potřeba to chránit v celku.

Děti se potom učily poznat pro naše okolí typické ryby, nejprve na plakátu a pak i na videích. Některé z nich přinesl pan Zvolský vycpané. Děti se učily ryby popsat a také členit podle viditelných nebo fyzikálních znaků. Následně jsme si všichni vyzkoušeli poznávání ryb podle obrázků. Děti pracují ve skupině a podporují se, při rozlišování ryb podle znaků, které nejsou vidět, si užily spousty legrace, ale zároveň rozvíjely matematické představy, protože některé říční ryby jsou opravdu dost velké...

Pak jsme se již přesunuli k vodě a děti si

osahaly různé druhy prutů a podběráků a vyzkoušely si též nahodit udici do proudu, po výcviku na sucho přišly i praktické pokusy, a omyly. Když bylo nahozeno, mohly si děti s panem lektorem povídat o životě s vodou, co to je být rybářem, jak by se rybařením v dnešní době mohl žít člověk, a dozvěděly se, že říční rybaření je v poměrně velké části světa normální zaměstnání. Jak bylo domluveno, přišel potom člen rybářské stráže a pověděl nám o své práci. Děti si sice ulovenou rybu neodnesly, ale barevnou návadu ve tvaru rybičky ano. A jelo se domů!

Druhý den jsme se vypravili za dalším tradičním způsobem obživy v úzkém kontaktu s přírodou: celý den jsme objevovali krásy i těžkosti tradičního farmaření v ekofarmě v Hostomicích. Pan Dan Neubauer se zabývá chovem a péčí o hospodářská zvířata, a nejen on nás provázel po různých zastaveních s hospodářskými zvířaty a rostlinnou produkcí, která se neseťká s žádnými podpůrnými syntetickými prostředky. S úkoly v rámci projektového dne pomáhal zapůj-

čený průvodce, beran Šéf. Provázel děti po dobu exkurze, a tak se dobře seznámili.

Pan Neubauer u chleba a sýra seznámil návštěvu s tím, jak lidé žili s domácími a hospodářskými zvířaty dříve a taky trošku s tím, jaký je rozdíl mezi klasickým a ekologickým a bezodpadovým zemědělstvím. Pro děti bylo velkým překvapením, že farma žije výhradně z vlastní produkce a prostřednictvím značky bio prodává vše, co vyprodukuje; a co ne, použije jako výživu pro zvířátka a rostliny. Tajemstvím pro mnohé děti ale vůbec je, jak vzniká ta zabalená potravinová z trhu či obchodního domu... To vše si mohly vyzkoušet a doslova osahat.

Farma používá také moderní techniku na zpracování výrobků. Děti zaujal velký traktor; stroje a zařízení na farmě je tolik, že farmář musí být současně znalý mnohých průmyslových řemesel, aby si poradil se základními opravami a údržbou strojového parku.

V další části jsme se přesunuli k přilehlé stodole, ve které byly uskladněny balíky sena. Na tom místě nám odborník z praxe vysvětlil, jaký je rozdíl mezi senáží a senem. Děti si rozdíl mezi těmito dvěma druhy balíků mohly samy otestovat vlastními svaly, když se snažily různé balíky odvalit. Jednalo se o týmovou práci, při které se děti velmi bavily.

Cestou po farmě nám odborník z praxe vyprávěl, že takových hospodářských krav nebo ovcí existuje mnoho druhů. Seznámil nás s plemeny, která na farmě upřednostňují, a také s důvody, proč je tomu právě tak. A pak jsme přešli k ohradám, ve kterých na farmě chovají vikingské ovce. Úkolem dětí bylo za pomoci dospělých nahnat stádo ovcí z jedné pastviny na druhou. Nejprve nechal odborník z praxe děti, aby se samy pokusily o přesun stáda. Tím pádem bylo hned jasné, že člověk potřebuje znát ty správné postupy. Farmaření není žádná legrace. Během nahánění stáda došlo k oddělení jedné ovce od stáda, a tak se

děti mohly zapojit do řešení problémové situace, která není na farmě neobvyklá. Potom měly děti nakrmit krávy. Na této farmě chovají speciální plemeno. Krmivo děti připravily a pak jsme ho společně odnesli do ohrady. Na farmě jsou ovce i krávy chovány na maso, nikoliv na mléko. Pověděli jsme si tedy o tom, jak se liší potrava u těchto dvou druhů chovu.

Závěrem projektového dne byl dětem rozdán kvíz, ve kterém si mohly nové vědomosti okamžitě otestovat. Odměnou nám byl piknik u přílehlého lesa, kde jsme měli možnost ochutnat místní maso z bio-chovu a domácí limonádu.

Děti měly poté na programu dvě krajinně geologické vycházky a kurs první pomoci. Poslední den bylo na programu řemeslo, které je dnes již daleko spíše uměním, byť užitym: tradiční keramické a drátennické postupy si v loňském roce děti s lektorkou paní Hurdovou vyzkoušely jako spíše užité než umělecké. Letos tomu bylo jinak.

Paní Hurdová je z Berouna a ve městě keramikou proslaveném a v okolí je známá jako praktička, která se zabývá starými řemesly. Děti mají již s keramikou zkušenosti z kursů, které v rámci SVČ Všenory vede v Dobřichovicích paní Vrabcová, a tak bylo cílem rozšířit své dovednosti, konkrétně o techniku RAKU, která patří mezi neobvyklé zpestření známé umělecké techniky. Představení náročnosti této techniky usnadnilo dětem pochopit a náležitě ocenit práci výtvarníků.

Děti byly seznámeny s historií a vývojem techniky pálení keramiky. Výroba keramiky má ve vývoji lidské civilizace zásadní úlohu. Dále byla dětem představena konkrétní technika RAKU, která je velmi specifická a efektní. Výrobky jsou při ní z pece vytahovány při teplotě přes 1000 °C. Je tedy nutné dobré vybavení a opatrnost. Rozžhavené výrobky jsou kladeny do nádob s pilinami, které se okamžitě vznítí. Následně jsou výrobky zasypány dalšími pilinami a po

dostatečném rozhoření jsou nádoby přiklopeny a zakryty mokkými hadry, dojde tak k zamezení přístupu kyslíku a z hoření dochází k postupnému zakouřování výrobků a metalizování glazury obsahující měď. Po vychladnutí jsou výrobky vyjmuty a musí se důkladně umýt od sazí a pilin.

Děti si přivezly své výrobky, které pak mohly být podrobeny RAKU technice, která maximalizuje účinky síly ohně. Děti si pomáhaly a společně nosily velké prázdné hrnce, do kterých s dopomocí dospělých nasypaly vrstvu pilin z velkých pytlů. Dále jsme nachystali kbelíky s vodou, prostěradla a houbičky. Po přípravě stanoviště si děti naglazovaly dovezené výrobky glazurami vhodnými pro techniku RAKU.

Odbornice z praxe se mezitím převlékla do ochranného oděvu, který je pro manipulaci s tak horkými výrobky nezbytný. Ukázala nám různé kleště, které jsou k manipulaci potřeba, a děti si s nimi mohly zkusit uchopovat třísky dřeva, které sloužily k nácvičku. Kleště byly dost dlouhé, aby horké výrob-

ky byly od manipulátora, co nejdál, takže práce s nimi byla dost náročná. Některým menším dětem, kterým se nedařilo třísky přemístit, asistovala odbornice z praxe nebo lektorka SVČ.

Po dosažení správné teploty k vyjmutí výrobků, jsme se s dětmi vzdálili do bezpečné vzdálenosti od pece, se kterou byla v kontaktu pouze paní Hurdová. V dětech budily rozžhavené výrobky respekt a obdivovaly zručnou práci odbornice. Během čekání na vypálení dostaly děti za úkol probrat, kde a komu by se takové RAKU výrobky mohly prodávat. Zkoumaly ve své paměti, s lektorkou i za použití zdrojů z internetu, zda se vůbec tato řemesla vyplatí provozovat. Společně jsme pak sepsali podnikatelský záměr.

Závěrem projektového dne byly výrobky již vychladnuté, a tak jsme s dětmi opatrně výrobky omyli. Byla to jakási odměna, když děti pod zakouřeným povrchem odhalily jasné barvy. Hotové výrobky si tak účastníci mohli odnést s sebou domů.

Ve společnosti, kde se tak často vyplatí fuknout na strunku závisti, anebo upozorňovat na nezdravý mimo prostor, který mohou

posluchači či čtenáři ovlivnit, se snažíme seriálem článků o dětech upozornit na to, že ve sféře osobního vlivu můžeme všichni přispět k tomu, aby se nám společně lépe žilo. S Tomášem Sedláčkem se domnívám, že jsme mnoho ze snů lidstva dokázali přetavit v každodenní realitu bez krveprolití, jak si to představovalo romantické a trochu pošetilé 19. století. Chceme dokazovat, že masarykovská poctivá a každodenní práce může nejen konvergovat v nehmotnou, vzdálenou budoucnost dnes nepředstavitelných hodnot a kontur. Že se při takové práci dá zažít mnoho legrace a můžeme obohatit dnes již dost bohatý a pestrý život novými a novými zážitky a zkušenostmi. Budeme rádi, když s námi budete putovat a prožívat i nadále, ať již na stránkách tohoto časopisu, nebo reálně.

*P. Koubek a R. Vrabcová
Fotografie: R. Vrabcová*

Bydlíme v Dobřichovicích? Žijeme v Dobřichovicích? Jak se to stalo? Proč?

Pro anketu do letního čísla jsme oslovili manžele Petru a Vladimíra Czumalovy. Oba jsou historici umění a bydlí či žijí v Dobřichovicích již docela dlouho.

Manželé Czumalovi při křtu svého Almanachu vydaného ke stému výročí Vyšší odborné školy textilních řemesel (říjen 2019. Fotil: Karel Tůma.)

Petra, specialistka na výtvarné textilní techniky, se v Dobřichovicích po léta věnovala paličkování, tomu, jak chránit staré textilní památky. Mnoho jejích žáků, či spíše žaček zde žijících ji jistě dobře zná. V současnosti je zástupkyní ředitelky na Vyšší odborné škole textilních řemesel (<https://www.textilniskola.cz/informace/?tx=On>), škole to s velmi, velmi dlouhou tradicí. Vladimír s námi roky pracoval na Kukátku, pomáhal i s Petrou organizovat výstavy či koncerty staré hudby, spoluzakládal tehdejší Společnost Dobřichovice. V současné době přednáší dějiny umění na Katolické teologické fakultě UK (<https://www.ktf.cuni.cz/KTF-1013.html>) a vede svůj velmi zajímavý blog

(<https://czumalo.wordpress.com/>). Je spoluautorem řady zásadních publikací o dějinách architektury, mimo jiné také monografie **Letní rezidence Pražanů - Dobřichovice a vilová architektura 19. a 20. století** vydané v r. 2013. Obou jsme se ptali odděleně a odděleně též necháváme odpovědi.

Otázky byly:

1. Jaká byla Vaše cesta do Dobřichovic a kdy jste do Dobřichovic přišli?
2. Žijete tu, nebo jen bydlíte či přespáváte?
3. Jak jste vnímali Dobřichovice v době minulé a jak je vnímáte nyní?
4. Jak vidíte z Vašeho úhlu pohledu časy příští? Bude líp? Nebo ne?

Petra

1. Moji předkové z tatínkovy strany si oblíbili údolí Berounky už před nějakými 130 lety. Rodiče maminky se tu objevili více méně náhodně, když byli nuceni opustit svůj domov po německé okupaci v roce 1938. Oba dědečkové si tu postavili domy. Jeden na přelomu 20. a 30. let vilu ve Všenoroch a druhý v roce 1939 rodinný domek v Dobřichovicích. Ve všenorochské vile jsem se narodila a prožila tu spolu s bratrem první léta. Dodnes k Všenorům chovám romantický vztah. Zbytek života pak trávím v domě svého druhého dědečka. V Dobřichovicích jsem absolvovala základní školu, odtud jsem dojížděla na střední a vysokou a jezdím do ní i dnes. Sem se přistěhoval manžel, tady se nám narodily děti.

2. Dělim své bytí mezi Dobřichovice a Prahu. Někdy víc Dobřichovice, jindy víc Praha. V současné době jsou Dobřichovice pro mě domov, rodina a odpočinek, Praha práce, kterou mám ráda. Vždycky tomu tak nebylo, na konci 80. a v 90. letech to byly jenom Dobřichovice spojené s radostí z účasti na něčem novém, lepším. Pomáhala jsem s různými kulturními akcemi. Věnovala jsem se především dětem, které jsem učila tradiční řemeslné techniky (dodnes s hrдостí říkám, že je v Dobřichovicích a přilehlém okolí asi 100 dětí – dnes už velkých - které umí paličkovat, tkát a batikovat. A tak vedle tradičních - Vamberka, Krušných hor a Šumavy - přibýlo čtvrté centrum české paličkované krajky. Moc ráda na to vzpomínám. Postupně ale naše amatérská, tedy neplacená, práce byla nahrazena profesionální placenou, a tak zhruba od přelomu tisíciletí se angažuji především v Praze.

3. Minulé - šedé, současné - barevné, budoucí - s převládající růžovou. Někdy s radostí a jindy s nelibostí sleduji přerod z pošmourné vesnice v barevné město se

všemi klady i zápory. Přerod je složitý proces. Vždycky mě nejvíc zamrzí, když zmizí další kousek krajiny, a jako historika umění, když zmizí cenný kousek paměti, třeba kino s hospodou, která měla středověké základy.

4. Já optimisticky. Nesdílím Vladimírův pesimismus. I když uznávám, že má v ledasčem pravdu. Myslím, že většina z nás byla ve více či méně vzdálené minulosti náplavou, ale časem jsme se s místem identifikovali, srostli a snad i porozuměli, i když určitě trochu jinak než předcházející generace, ale to nutně neznamená, že vždycky špatně. Stavební boom pomine, lidé začnou víc vnímat své okolí a začnou se o ně víc zajímat. Prostředí se mění, potřeby a lidé taky. Bude víc home officů a tudíž budeme všichni víc doma, v Dobřichovicích, a tak nám bude na nich stále víc a víc záležet. Doufám i věřím.

Vladimír

1. Má cesta do Dobřichovic byla u nás náplav běžná: Přiznal jsem se. Tedy nejsem tu ze svobodného rozhodnutí, zamiloval jsem se do své ženy a Dobřichovice nebyly volbou, jen následkem. Do té doby jsem je znal z rychlíku. Doslova, není to dříve oblíbené klišé. Za let vysokoškolského a postgraduálního studia jsem tudy pendloval mezi Chebem a Prahou. Jeden čas, ještě za parní trakce, tu rychlík občas uvízl, někdy nadlouho. Když jsme s Šárkou Koukalovou pracovali na knize *Letní rezidence Pražanů*, teprve mi došlo, že vily viditelné z trati se mi do paměti zadřely daleko dřív, než jsem je viděl zblízka. Přiznal jsem se v roce 1982, ale naplno se nastěhoval až roku 1986, po narození dcery.

2. To je otázka stejně těžká jako definice pojmů *žít a bydlět*. V Dobřichovicích se odehrává vše neveřejné z mého života

Vladimír Czumalo na fotce M. Páska.

za léta osekaného už téměř jen na práci. Ale je to život v Dobřichovicích? Týká se jen mé malé pracovny zavalené knihami a připustíme, že ta by mohla být kdekoliv, odkud bych mohl bez auta v rozumném čase dojet za svými pražskými studenty. Nezbyvá než připustit, že už tu jen bydlím. Stydím se, v časech mého bohatšího dobřichovického angažmá jsem ty, kdo tu jen bydlí, příkře odsuzoval. Když někomu odpovím na otázku, kde bydlím, zpravidla nadšeně vykřikuje, jak mi závidí. Stejně zpravidla se ubráním pokušení vysvětlovat, že ke svému životu nepotřebuji dobré silnice ani cyklostezky, fitness ani wellness, hyper- ani supermarkety, kavárny ani Panské Zahrady, Aperol Spritz ani hlučné grilovačky. Nevysvětluji, jak málo mi Dobřichovice poskytují toho, co naopak k životu potřebuji. Většinou uniknu do nad-

šeného výkladu o okolní krajině, jen zamlčím, jak mizí zákoutí, která jsem miloval, a jak jsou stále vzácnější chvíle, kdy mohu být s krajinou sám a neslyšet hluk motorů aut, sekaček, strojů a rozhlasových přijímačů puštěných na stavbách a na zahradách tak, aby je přes ně bylo slyšet.

Bydlet v plném smyslu znamená být někde doma. V 80. a 90. letech jsem potřebě *být doma v Dobřichovicích* věnoval dosti úsilí. Také díky novým dobřichovickým přátelům jsem to dokázal. Na tom, že dnes se tu cítím doma čím dál méně, samozřejmě nese vinu jen vývoj Dobřichovic, ale také to, co s sebou přináší stáří. Tohle není město pro starý.

3. Musím na to jít trochu zeširoka: Narodil jsem se v lázeňském městě a nejcitlivější léta dětství a dospívání strávil v historickém městě plném památek, prázdniny pak trávil u prarodičů na vesnici. Tam se asi vzala má citlivost na vizuální prostředí. Jako historik umění a estetik se po celý svůj profesní život specializuji na městská a venkovská sídla, jejich architekturu a krajinu. S Dobřichovicemi jsem měl od počátku jistou potíž: Není to ani město, ani vesnice a ta hybridní mezipoloha je křehká. Stručně řečeno, Dobřichovice jsem vždy vnímal s obavami a nic se na tom nezměnilo. Ta křehkost se týká všeho, co činí sídlo sídlem, prostředí hmotného i sociálního, vztahu k okolní krajině a ohrožení silnou gravitací metropole. Panuje tu zvláštní napětí, protože vratkou momentální rovnováhu může kdykoliv zvrátit impuls, který by sídlo tradičního typu snadno vstřebalo.

4. Také díky tomu, co nebylo, když jsem do Dobřichovic přišel, a dnes je, mi zůstává alespoň víra v civilizační pokrok. V ostatním optimistou nejsem. Sociolog Michal Illner poukázal před časem na to, že Dobřichovice kráčejí o krok před všeobecným vývojem společnosti. Od té doby jsem

o tom neměl důvod pochybovat. Není tu prostor, abych z některých dobřichovických trendů vyvozoval vývojové tendence naší nepříliš zdravé společnosti jako celku. Jen vám to doporučím jako zajímavé cvičení a budu se držet toliko své profese: Nepřestává mě naplňovat nadšením, jak moudře se podařilo uchránit Dobřichovice od obvyklého vývoje srovnatelných sídel od 90. let minulého století, tedy zabránit, aby se jako plíseň rozlezly do okolní krajiny. Tlak se tím ale nikterak nezmenšil. Kdo by nechtěl bydlet v Dobřichovicích? Jak stoupá ekonomická síla jistého segmentu populace, prosadil se nový trend, kterému nic nebrání: Volné pozemky nejsou, tedy se koupí starší dům, strhne a postaví nový. Nejde mi o aktuální každodenní důsledky, které je mi denně snašet. (Už přes rok bydlím za okny zavřenými za každého počasí a nevycházím na zahradu, obklopenou na dohled a hlavně na doslech čtyřmi staveništi ve čtvrti dávno stabilizované.) Ty pominou, jednou bude dostavěno, stroje a rádia ztichnou a prach se usadí. Ale co pak? V časech minulých (myslím časy Rakousko-Uherska a Masarykovy republiky) se ve čtvrtích rodinných domů pečlivě vyvažovalo mezi zastavěnou a nezastavěnou plochou a rozumná regulace zajišťovala, že ti, kdo se rozhodli zdravě bydlet v přírodním prostředí, si je nezlikvidují tím, co si v něm postaví. Půdorysné plochy a stavební objemy dnešních nových domů převyšují ty likvidované a další křehká rovnováha je porušována. Vedle vyšší míry zastavění, k níž třeba počítat i bazény, zpevněné plochy pro parkování, nájezdy do garáží a naplňování ideálu bezúdržbové zahrady dalším dlážděním, je tu i další úbytek ploch pro vegetaci a vsakování srážkové vody: Se starými domy jdou k zemi zpravidla také staré i mladší stromy a tak bychom mohli ještě dlouho pokračovat. Skryté zahušťování. Důsledků lze snadno dohlédnout, viz

socialistickou parcelaci pozemků vil Brunšova. Jde o citelné zásahy do prostředí, které není soukromým vlastnictvím, a počítujeme je všichni stejně, jako se všichni budeme podílet na financování budoucích požadavků nových obyvatel na veřejný sektor. Pro tuto chvíli raději mlčky přejdou fakt, že na nás všechny působí i estetická stránka prostředí a všech jeho prvků viditelných z veřejného prostoru.

Jsem za malicherného dědka, nemohu ale ve zdánlivých maličkostech nevidět potenciál přerůstání ve velké problémy. Jako velmi varovné signály čtu namátkou venčení psa autem či rallye po okraji přírodní rezervace. I když mám jen humanitní vzdělání, stále častěji mě Dobřichovice nutí myslet na invazní rostliny a živočichy. Nejen v souvislosti s narůstajícím počtem automobilů, který umenšuje veřejný prostor, ať jsou v pohybu či v klidu, o exhalacích a zvyšujícím se stresu nás chodců nemluvě. Často na mne dotírá také analogie s řepkou, zvanou Babišova ropa, která z půdy jen bere a nic do ní nevrací.

S obavami tedy sleduji hlavně kumulativní vrstvení nenápadných drobných změn, které mění charakter prostředí. Džbán za čas přeteče a může vás potkat, co potkalo mne: Jednoho dne to přestalo být mé prostředím, přestal jsem se v něm cítit doma. Paměť místa nespočívá jen v památkách, hodně jí je uloženo v drobnostech, v detailech poznamenaných časem, které dnes tak pilně likvidujeme dříve, než dosloužily, a nahrazujeme něčím zpravidla méně kvalitním, zato novým. Mé obsedantní téma: Lidé bez hlubší potřeby identifikace s místem, které obývají, nejen nepotřebují vnímat jeho paměť, ale bývají jejími nositeli dokonce zneklidňování. Staré musí ustoupit novému. (Kde jsme to jen, my pamětníci, už slyšeli?) Výsledkem jsou místa bez paměti obývaná lidmi bez paměti. Obávám se, že tímto směrem se Dobřichovice vydaly dosti svižným tempem.

Artefiletikou k hlubšímu porozumění sobě a druhým

Pokud se blíže podíváme z jakých slov je „arte-filetika“ odvozená, potom slyšíme slovo „arte“- z latinského substantiva „ars, gentiv artis“ znamenající umění, obratnost, uměleckou dovednost. Avšak v pedagogice je spíše myšlené jako výchova, edukace. A sloveso „filein“- ze staré řečtiny - znamená mít rád, milovat a od toho základu se pak dotvářejí různé termíny s tím souvisící. Velmi volně přeloženo tedy výchovou k tomu, abychom měli rádi sami sebe a druhé. Jak toho dosáhneme? A na jakých principech funguje artefiletika?

Co je artefiletika

Slovo artefiletika je pravděpodobně povědomé pedagogům, výtvarníkům a snad i psychologům. Poprvé ho použil v roce 1994 profesor Jan Slavík, který takto označil přístup k výchově jednotlivce. Filetický přístup ve výtvarné výchově pro něho znamená kromě rozvoje výtvarných schopností jedince také paralelní rozvoj intelektuálních a emocionálních dispozic jedince.

Průběh artefiletického tvoření

Jedná se o setkání jednotlivce s terapeutkou nebo skupiny lidí s terapeutkou. Jedno setkání se skládá většinou z více fází, které plynule do sebe přecházejí. Úvodní část, kterou nazveme také „zahřívací“ částí, zahrnuje vzájemné seznámení se, přiblížení tématu, ohmatání si výtvarných prostředků. Úvodní část je následovaná hlavní částí, a tou je tvoření na dané téma. Setkání zakončuje závěrečná část, která se věnuje shrnutí dojmů a tomu, co si odnášíme domů, ať už ve formě konkrétního artefaktu či pocitů/dojmů.

O co v artefiletice jde

Hlavním, prvním krokem je vlastní tvorba, tvoření jednotlivce, páru, skupiny (**kreativita a exprese**). To v rámci artefiletiky znamená využití výtvarných prostředků k tomu,

abychom se vyjádřili a projevíli k určitému tématu. Nutno podotknout, že tento výtvarný projev je dostupný každému, ne pouze těm výtvarně nadaným. A mnohdy se stává jednodušší a přístupnější formou pro naše vyjádření než slova. Vzpomeňte si třeba na to, co si bezděčně čmáráme, když s někým dlouze telefonujeme nebo na někoho čekáme a máme k dispozici pouze papír. A zapomeňte na výtvarnou výchovu ve stylu „všichni zakreslete přesně to, co jsem vám já ukázal a ne jinak.“

Druhým krokem je **reflexe vytvořeného**. Je to autorovo zamyšlení se nad daným výtvozem (vlastním artefaktem), nad procesem tvoření a nad pocity, které daný artefakt či proces, téma přinesly/vyplavily/odhalily. Co také bývá podnětné v rámci tvoření ve skupině, jsou reflexe ostatních členů skupiny. Tyto zpětné vazby jiných lidí pomáhají autorovi porozumět sobě samému, jeho světu. Sama to nazývám „**aha**“ momenty. Obohacují jedince o vidění/vnímání jiných lidí, nabízejí jiný pohled. Tuto skupinovou/individuální diskusi označujeme jako **reflexivní dialog**. I přes možnost dialogu a sdílení ve společném prostoru jsme si vědomi toho, že tvorba nahlíží do zavřených dveří, což není vždy příjemné. A proto respektujeme hranice své i druhých lidí.

Lze tedy říci, že primárním cílem artefiletiky není jedince léčit a vyléčit. Ale pomoci mu nahlédnout na jeho prožívání, vnímání. Zjednodušeně řečeno: využitím artefaktu toto své vnitřní, slovům hůře dostupné, vyjavit před sebe, zhmotnit to a poté snadněji vložit do slov. Uvědomit a zvědomit si to. Artefiletika je svým přístupem **salutogenetická** – podporuje vlastní vnitřní zdroje jedince a rozvoj osobnosti. Vychází z arteterapeutických technik a vzájemně se prolínají.

Příklad artefiletického tvoření ve skupině

Tvoření probíhalo v rámci skupiny o 6 členech, která se setkávala pravidelně po dobu jednoho roku. Zde uvádíme dvě z poměrně většího množství technik: „jakou mám barvu, jak jsem se vybarvila“ od autora Miroslava Huptycha, která je základem pro další techniku „můj autoportrét.“ Zjednodušenou podstatou je, jak se barevně jevíme ostatním lidem a co jim chceme říci/ukázat o sobě. Uvádíme tyto techniky zejména proto, že pro jedince může být zdrojem evidence změny, jelikož jsme ji dělali dvakrát – na začátku (viz obrázek Artefakt 1) a na konci (viz obrázek Artefakt 2) ročního setkání.

Artefakt 1 a 2.

Pro potřeby tohoto článku uvádíme pouze zjednodušené úvahy jedince, jednotlivců ze skupiny, které měli při porovnávání obou artefaktů (posun ve výtvoru, eventuálně v čem se liší, v čem jsou stejné). Samozřejmě tomuto předcházely úvahy nad oběma

artefakty jednotlivě vztažené k subjektivnímu prožívání daného jedince. Nedílnou součástí reflexe jsou rovněž úvahy, jak se to autorovi tvořilo, zda měl už při tvoření nějaké dojmy, pocity, asociace.

Některé interpretace artefaktu jedincem:

- „Celkový posun vidím v základu artefaktu, kdy na druhém obrázku je kompaktnější. Pokrývá spodní část a vytváří tak lepší základ pro další část obrázku nad tím.“
- „Druhý obrázek se drží více při zemi, je stabilnější, myšleno kytka a půda.“
- „První obrázek se ohraničuje okvětim květiny narozdíl od druhého, kde je chráněn zvenku. Mám u druhého větší pocit bezpečí.“
- „Oba obrázky jsou plastické, vzdušné.“
- „Nemám rád hnědou a černou, ale dobře – asi už i tyto barvy jsou součástí mě.“

Některé interpretace artefaktu členy skupiny:

- „Připomíná mi to potencionální klíčky semínky v půdě na rozdíl od prvního obrázku, kde je jen jedna rostlina z malého základu.“
- „Květiny, které vycházejí z druhého obrázku, se jeví jako stabilnější a schopnější růstu.“
- „Barevně v druhém případě přibýly barvy temnější: hnědá, černá. Druhý je nyní výraznější.“
- „První tvorba má tendenci vylézt z obrazu, na rozdíl od druhého. Ta první mi přijde jako by expandovala, ale přitom nemá pevné základy, na rozdíl od druhého, který zachovává okraj, hranice.“

A takto bychom mohli ještě dlouho pokračovat. Jak to na nás působí - jaké metafory to v nás vyvolává, jaká přirovnání nás napadají. **Podstatné je, jak to zní autorovi.** Co si sám autor ze sdělení odnáší. To, co mu rezonuje k jeho aktuálnímu stavu nebo ke

stavu, kdy tvořil první obrázek. Jak sdělení odráží jeho život, jeho situaci, jeho autoportrét - jak to vlastně má sám se sebou. A to se dotýkáme subjektivního prožívání jednotlivce a velmi privátních pocitů. Mohou nás k tomu napadat myšlenky typu:

- V čem se posunul, že teď má pevný základ?
- Jaké nápady k němu přicházejí, co v něm klíčí?
- Co pro něho znamená plastičnost, vzdušnost?
- Jak se staví k barevné paletě, kterou dostal?
- V čem si už udržuje hranice?

Artefiletika v CKP Dobřichovice

Indikace artefiletiky vyplývá z našeho článku, ale přesto se zeptáme: Máte problémy najít souvislosti mezi psychickým prožíváním a tělesnými obtížemi? Patříte k lidem, kteří obtížně nalézají své pocity a nechtějí

psychoterapii? Nedokážete si ve své životní situaci poradit, potřebujete nadhled, odstup či pouze se odreagovat a dozvědět se něco o sobě, druhých? Pak doražte do Centra komplexní péče Dobřichovice. CKP Dobřichovice v současnosti nabízí dvě možnosti s využitím artefiletiky. První forma je individuální setkání s terapeutkou. Frekvence je stanovena vzájemnou domluvou mezi terapeutkou a klientem, doporučena jsou alespoň tři setkání. Druhou možností je Artefiletická dílna, která je skupinovým setkáním/tvořením na předem daná témata. Setkání jsou naplánovaná tři o frekvenci 1x za dva týdny (od 23. 9. 2020). Občané Dobřichovic na ně mají nyní 50% slevu díky grantu města Dobřichovice (do vyčerpání grantu). Ilustrační video Artefiletické dílny je přístupné na YouTube pod názvem Seznamte se s artefiletikou – odkaz najdete na www.ckp-dobrichovice.cz.

Mgr. Petra Garbová, Ph.D.

Medailonek autorky

Mgr. Petra Garbová, Ph.D. je fyzioterapeutka s praxí z lůžkové i ambulantní rehabilitace. Pracovala také v zahraničí (Sultanát Ómán) jako vedoucí fyzioterapeutka na soukromé klinice. Ve své práci využívá rehabilitační postupy jako jsou mobilizace dle prof. Lewity, senzomotoriku, aktivaci hlubokého stabilizačního systému dle vývojové kineziologie a McKenzie přístup. Během práce s klienty se ráda zaměřuje na vnímání těla a emocí prostřednictvím relaxací, imaginací, jógy, arteterapie. Prošla artefileticko-arteterapeutickým výcvikem a řadu let se v arteterapii vzdělává. Tématu tělesného sebepojetí, vnímání těla se věnovala i ve své doktorské práci. V CKP Dobřichovice působí také jako vedoucí skupinových programů.

Alena Sahánková

Pro aktuální rubriku o osobnostech, jejichž stopy jsou v našem údolí dolní Mže viditelné, jsme vybrali Mgr. Alenu Sahánkovou, Vedoucí Všenorské knihovny. Odmítá sice jakékoli spojení se substantivem osobnost, avšak dobře víme, že její dlouholetá práce (na poli kultury a její propagace i v rámci regionu a její práce v oblasti správy věcí veřejných) je toho druhu, že ty stopy jsou tak viditelné, že je prostě nelze nezmínit. Požádali jsme paní Alenu proto o krátký rozhovor. Protože jsme spolužáci z radotínského gymnázia a dlouholetí přátelé, budeme si tykat.

Co Tě k tomu vedlo?

Měla jsem prostě chuť zkusit si knihovnu v praxi. Když mi to tehdejší starosta Vladimír Charvát nabídnul, pustila jsem se do toho živelně, plná nadšení. Také proto, že mi důvěřoval a nechal potřebnou volnost.

V oblasti veřejných knihoven jsem tehdy neměla praktické zkušenosti. Možná to bylo dobře. Zrovna padly střediskové knihovny jejich pobočky, malé obecní knihovny se osamostatňovaly. Byla to úžasná proměna, která umožnila samostatný nákup knih, např. v naší knihovně má předchůdkyně nesměla koupit knížku, všenorští čtenáři museli čekat, co jim přiveze příslušná středisková knihovna, která pro zajímavost dostávala na centrální nákup peníze od 9 obcí a do Všenor přivezla na 3 měsíce pouhých 18 knih na půjčování. To bylo první, co jsem chtěla změnit a povedlo se. Od střediskové knihovny jsme dostali do vlnku 300 knih a jeli jsme si pro ně obecní multikárou. Na to se nezapomíná. Ani na večery v Městské knihovně na Lehovci, kde jsem dlouho do noci vybírala z rušené pobočky vyřazené knihy, abychom je pak s manželem odvezli vypůjčenou dodávkou do Všenor. Horší byla cesta do Muzea v Jílovém u Prahy pro výstavní vitríny, kdy jsme se na zledovatělé vozovce vybourali a skončili (celá rodina) v nemocnici v Motole. Ptáš se, co mne k tomu vedlo. Myslím, že jsem chtěla dokázat, že i v malé obci může být zajímavá knihovna. Ano, myslím, že to tak bylo.

Jak ses vlastně dostala do Všenorské knihovny? Kolik je to už let?

Ve Všenorské knihovně jsem asi od roku 1990. Takže zhruba 30 let. Na počátku 90. let jsem studovala dálkově Filozofickou fakultu UK, obor Knihovnictví a odborné informace. To už jsem ale měla slušnou praxi v práci s odbornými informacemi v oboru ekonomika placených služeb. Vlastně jsem se vždy živila odbornými informacemi, pracovala jsem pár let i v Národním informačním středisku v referenčních službách, v Euro Info centru, přes 20 let jsem na Ministerstvu financí ve finančních a ekonomických informacích.

Nezůstala jsi jen u knížek, knihovny. ale šla jsi dál. Proč Marina Cvětajeva a její pamětní síň právě u Vás v knihovně? Proč další akce, jako veřejná čtení poesie, večery zaměřené na určitá aktuální témata?

Ještě se trochu vrátím k tomu počátku. Knihovny si byly na počátku 90. let podobné jako vejce vejci. Když navštívíte knihovnu v kterémkoliv místě, myslím obecní knihovnu, měli byste mít pocit, že jste právě v té jedinečné MÍSTNÍ knihovně, kde se dozvíte o místě, kde se nacházíte, z publikací v knihovním fondu, fotek a obrázků na stěnách vidíte, o co se čtenáři zajímají (např. včelařství, fotbal...). Dnes takové knihovny máme. Mám radost z toho, jak se mění k lepšímu. Dříve to tak nebylo. Proto jsem se před 20 lety pustila do shromažďování, zpracování a zpřístupňování regionální

literatury (Všenory a okolí, Dolní Berounka, Brdy, Karlštejsko, Křivoklátsko, oblast soutoku Vltavy a Berounky a další a další). Věrná své profesi se snažím zachytit pokud možno všechny informační zdroje, tištěné, digitální. S tím souvisí zodpovídání dotazů ohledně historie Všenor, sbírání faktů o regionálních osobnostech, zajímavostech, významných událostech. A také pořádání vlastivědných, geologických a ornitologických vycházek, odborných seminářů.

Všenorské muzeum Mariny Cvětajevové s tím úzce souvisí. To, že jsme přijali expozici o životě a díle Mariny Cvětajevové bylo přirozené a logické. Vždyť se po léta sbírají dokumenty a informace o osobnostech, které ve Všenorech žily nebo nějakou dobu pobývaly, jak bychom mohli nepřijmout slavnou ruskou básničku. S Marinou zase souvisí dny poezie, komponované večery, koncerty.

Souvisí to nějak s Tvým rozhodnutím angažovat se i ve správě věcí veřejných?

Úplně asi ne. Před volbami v roce 2018 se proslýchalo, že současní zastupitelé všichni končí a žádný z nich nebude pokračovat. Do voleb se hlásili lidé, z nichž jsem většinu neznala. Proto jsem si myslela, že bude dobře, když se zapojí někdo, kdo v obci už nějakou dobu žije a něco pro lidi dělá. Tak jsem do toho šla. Budu upřímná. V zastupitelstvu se nepodařilo vytvořit tvůrčí tým. Vznikly

A. Sahánková s kolegyněmi z knihovny na stánku při Jablkobraní.

dokonce opozice a koalice. Já vím, že to v politice tak chodí, ale my jsme malá obec. Ale jak se říká, co tě nezabije, to tě posílí. Můj soukromý a profesní život to samozřejmě poznamenalo.

Když mám čas, ponořím se do světa knih a informací a je mi moc dobře. Po celý život jsem v kontaktu s lidmi, se čtenáři, uživateli, návštěvníky akcí ... A to pomáhá.

Co Tě doposud nejvíc ve Tvé činnosti bavilo?

Vždy mne potěší, když se mi podaří vypátrat nebo najít odpověď na otázky čtenářů, uživatelů. A že je to někdy detektivní pátrání!

To mne moc baví. Mám i několik hezkých příběhů, z nichž jeden je mimořádný. Podařilo se mi vypátrat české příbuzné jedné německé rodiny. Rok a půl to trvalo. A oni mi přijeli osobně všich-

ni poděkovat domů. Jednoho dne stáli nečekaně u našich dveří.

V současné době jsem ale poznala i jiné věci, které mne těší. Chodím třeba pomáhat do malé kavárny Domova pro seniory. Není to jen o podání kávy, ale také o otevření srdce lidem, kteří to moc potřebují. A o tom je i práce v knihovně. A úplně nakonec bych ráda vzpomněla mé skvělé kolegyně, Jitku Štechovou (knihovnu opustila v roce 2015 a nenechala se přemluvit, aby zůstala) a současně Janu Müllerovou a Elišku Reitspiesovou, bez nichž by nebyly ani naše knihovna ani muzeum tím, čím jsou. A také dlouholeté členy kulturního a historického výboru.

Mám štěstí, že jsem byla vždy obklopena skvělými lidmi, se kterými se dobře spolupracovalo. Jim patří mé velké poděkování.

Za kukátko se ptal J. Matl

Noc kostelů 2020 – Dobřichovice, kaple sv. Judy Tadeáše

Letošní Noc kostelů byla prvním větším setkáním po dlouhé pauze způsobené virem z Číny. Konala se v kapli sv. Judy Tadeáše v Dobřichovicích v pátek 12. června od 18 do 22 hodin.

Vystoupili: Jaroslav Šaroun se svými hosty, soubor Ludus musicus a na varhany zahrál Pavol Pekný. Přednášky nabídli pánové Vladimír Czumalo a Jiří Matl. Program byl roz-

dělen tak, že se střídala hudba se slovem. Pokusme se o rekapitulaci celého večera.

Jaroslav Šaroun a jeho hosté

Konečně a po tříměsíčním půstu mohli předstoupit muzikanti před veřejnost. V úvodním bloku dostaly příležitost naše mladé spoluobčanky (studentky Hudebního gymnázia v Praze) zazpívala Kristina

Archer, a to dvě písně od H. Purcella (*If music be the food of love a Hark! the echoing air*) a tři půvabné písně Cl. Debussyho (*Nuit d'étoiles, Zephyr a Pierrot*). Anastázie Rišková přednesla náročnou klarinetovou sonátu L. Bernsteina. V této části provedené na kůru za doprovodu Jaroslava Šarouna zazpívala ještě Josefina Wichsová, dříve též členka souboru Ludus musicus, árii *Ombra mai fu* z opery Xerxes od Haendela a Gounodovu modlitbu.

Další hudba zazněla opět shůry - od J. S. Bacha nejprve oblíbené *Air* ze suity D Dur a jímavá altová árie z Matoušových pašijí *Erbarne dich, mein Gott* v provedení Petry Vondrové a Marie Kocián Mátlové (koncertantní housle) za doprovodu Lenky Kotkové na kontrabas a Jaroslava Šarouna na varhany.

Vladimír Czumalo o místu, jež bylo i je středem obce. A nejen o tom

V následujícím čase si návštěvníci vyslechli velice zajímavou přednášku dr. Vladimíra Czumala o kapli sv. Judy Tadeáše, o rezidenci velmistra Řádu křižovníků s červenou hvězdou, o historii Řádu a další zajímavosti. Citujme přímo z jeho podkladů:

Sešli jsme se na místě, které je spínajícím středem naší obce jako urbanistické struktury i jako komunity. Tady je bod počátku v čase i prostoru. A počátek Dobřichovic je spojen s křižovníky. Nelze tedy začít jinak, než připomínkou řádu. Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou, latinsky *Ordo militaris Crucigerorum cum rubea stella in pede pontis Pragensis (O. Cr.)* nebo *Ordo sacrorum ac militarium Crucigerorum cum rubea stella (O. Crucig.)*, stojí na rozhraní druhé a třetí formy (linie) zasvěceného života. První tvoří řady mnišské, druhou řady řeholních kanovníků, třetí řady rytířské. Pro úplnost dodejme, že čtvrtou jsou řady mendikantů (žebřavé) a pátou řady řeholních kleriků. Obecně jsou východiskem křižovníckých řádů rytířské řady vzniklé z laických bratrstev ve Svaté zemi řeholí sv. Augustina.

Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou je ovšem svým vznikem v roce 1233 spojen i s dalšími svěťci, především sv. Františkem z Assisi a sv. Klárou, sv. Hedvikou a sv. Alžbětou Duryňskou. Toto spojení zprostředkovala osobnost jeho zakladatelky, sv. Anežky České, dcery českého krále Přemysla Otakara I. a jeho druhé manželky Konstancie, dcery uherského krále Bély III. Anežka Přemyslovna založila nejprve po vzoru jmenovaných světic špitál v sousedství pražských klášterů klarisek a menších bratří, jež byly rovněž její fundací. Pečovalo o něj laické špitální bratrstvo, z něhož papež Řehoř IX. roku 1237 učinil samostatný řád. 21. května 1252 pak byl položen základní kámen nového špitálu a kostela na předmostí Juditina mostu. Odtud označení řádu a špitálu *ad pedem pontis Pragensis (u paty pražského mostu)*. Řád obdržel privilegium vybírat na mostě mýtné a clo a s ním povinnost most udržovat.

Václav I. potvrdil majetek řádu listinou z 6. dubna 1253. V ní se poprvé jako majetek křižovníků zmiňují také Dobřichovice. První perioda dějin řádu skončila 29. listopadu 1378: Týž večer, kdy zemřel císař Karel IV., vyhořel pražský špitál, konvent a kostel. Následovalo neklidné období, například jen v roce 1420 husité poškodili obnovený pražský špitál a vyplenili statky Hloubětín, Dáblice, Tursko a Dobřichovice. Dobřichovický majetek se pak křižovníci snažili uchránit tím, že jej císař Zikmund zastavil Zikmundu Bolehovci z Prušperka. Ten o něj ale záhy přišel a během obléhání Karlštejna roku 1422 husité Dobřichovice znovu vážně poničili.

Postupná obnova rozptýleného řádu a konsolidace rozchváceného majetku se v roce 1492 dotkla i Dobřichovic: zpět pro řád je vykoupil za 400 kop grošů českých nejvyšší mistr Matěj z Třebska. Z velmistřů řádu mají pro Dobřichovice klíčový význam Antonín Brus z Mohelnice a Zbyněk Berka z Dubé a z Lipé. Ti tu dali vystavět letní

rezidenci a uvádějí nás tak od dějin řádu k dějinám stavby, v níž se právě nacházíme. Primárně to byla rezidence velmistřů (nikoliv zámek!), sekundárně sídlo správy dobřichovického majetku řádu s hospodářským dvorem, kde se zpracovávala a uchovala část plodin z polí, vinic a chmelnice. Tradiční přesvědčení, posilované i odbornou literaturou, že základem stavby je starší tvrz, za jejíž pozůstatky bývají pokládána spodní patra schodišťové věže, nic nepotvrzuje. Základní argumenty proti tradovanému omylu:

1. Existence tvrze se dokládá spornou zprávou o jejím zničení husity při obléhání Karlštejna. Na počátku omylu byla nejspíš záměna s hrádkem Karlík.
2. Stejně sporný je předpoklad tvrze šlechtických majitelů Dobřichovic. Nic jej nepotvrzuje.
3. Sporný je rovněž předpoklad tvrze chránící brod. Ten ale neměl takový význam, aby vyžadoval ochranu.
4. Místo předpokládané tvrze je ostatně z hlediska obrany nevhodné.
5. V roce 1983 prováděly dr. Milada Vilímková a dr. Milada Heroutová, renomované odbornice ze Státního ústavu pro rekonstrukci měst a památkových objektů, stavebně historický průzkum rezidence. Ten středověkou fází stavebního vývoje rezidence neprokázal.

Za první spolehlivě doloženou stavbu na tomto místě tak lze pokládat až *kněžský dům*, postavený mezi léty 1553 a 1563 za Antonína Bruse z Mohelnice (velmistr 1552-1580), dnešní jižní křídlo. Za Zbyňka Berky z Dubé (velmistr 1592-1606) se postavilo západní křídlo a schodišťová věž a stavbu sjednotila sgrafitovaná fasáda. Převor Jan Jiří Manner pak mohl v roce 1659 v urbáři Liber flavus napsat: „*Při týchž Dobřichovicích jest přední klynot dům vzácně vystavený na způsob zámku...*“

Největším křižovníckým stavebníkem byl ovšem Jiří Ignác Pospíchal (velmistr 1694-

1699), který nechal po roce 1680 postavit kapli sv. Judy Tadeáše. Údaj *po roce 1680* postihuje problém s datací: Chronogram v kartuši nad vchodem dává letopočet 1679. Literatura jej běžně přijímala jako rok postavení kaple, ač zjevně označuje rok, kdy byl Pospíchalův slib za odvrácení moru učiněn, nikoliv rok, kdy byl splněn.

Dalším problémem představuje otázka autorství: V letech 1679-1685 se stavěl křižovnícký kostel sv. Františka Serafinského u Karlova mostu, který navrhl Burgundán Jean Baptiste Mathey. Křižovníkům přinesl architekturu patřící k tomu nejprogressivnějšimu v celoevropském měřítku, polohu velmi vlivnou, která překračuje hranice raného baroka směrem k vrcholnému baroku dynamickému. Lze samozřejmě předpokládat, že našemu kostelu přispěl radou či zásahem do projektu, ale prostorová koncepce ani tvarosloví jeho není. Podoba, již kaple získala po roce 1680, nebyla definitivní. V polovině 70. let 18. století byla přistavena předsíň a oratoř nad ní, autora projektu opět neznáme. Nelze také ukázat stopu dalšího velkého barokního architekta, Kiliána Ignáce Dientzenhofera, který pro křižovníky s červenou hvězdou rovněž pracoval. Máme sice spolehlivý archivní doklad toho, že 31. května 1731 byl Kilián Ignác Dientzenhofer s velmistrem Františkem Matějem Böhmbem v Dobřichovicích, aby posoudil zchátralost mlýna a určil, jak s co nejmenšími náklady postavit mlýn nový, a další doklad o tom, že se začalo bez prodlení stavět, nemáme, než onen mlýn. Autora kaple bychom měli spíše než mezi domácími (ve smyslu služby u křižovníků) architektky hledat mezi domácími zednickými mistry a políry. Bohatá stavební činnost křižovníků znamenala, že jich zaměstnávali dost a dost. Kostel sv. Františka Serafinského stavěl podle Matheyho projektu Gaudenzio Casanova, od roku 1680 polír Demonessi, můžeme na ně myslet jako na autory naší kaple, ale doklady pro to zatím nemáme.

Další stavební dějiny rezidence a kaple už nejsou nijak bohaté, uzavírají se vlastně obnovou po požáru, který vypukl roku 1779 v pivovaru a rozšířil se na celý areál. Ještě je třeba připomenout, že zatímco rezidence, nesloužící už nějaký čas velmistřům, postupně pustla, vyřazena z života obce (potenciální investoři si ji předávali z ruky do ruky a filmaři zneužívali stále destruktivněji, do vlastnictví řádu se vrátila až v roce 1994), kaple sv. Judy Tadeáše jako farní kostel zachovávala kontinuitu křížovnické rezidence jako úběžníku, který dával životu Dobřichovic smysl.

A ještě hudba

Po přednášce zazněly *Čtyři vážné zpěvy*, vrcholné pozdní dílo J. Brahmsa na novozákonní texty (*Prediger Salomo, Jesus Sirah, Paulus*) ve zdařilém archaickém českém překladu v podání basisty Jana Jandy a *Čtyři dueta* od J. Brahmsa Op. 28 (slova Eichendorff, staroněmecký text, Goethe a Hoffmann von Fallersleben) za spoluúčinkování Petry Vondrové a J. Šarouna. Bylo to nádherné.

Ludus musicus poprvé

Soubor Ludus musicus pod vedením Františka Běhouňky vystoupil ve dvou blocích. Krásná hudba, velmi kvalitní provedení, zajímavá průvodní slova vedoucího souboru, vystavené jedinečné betlémy, to vše zaujalo návštěvníky Noci kostelů.

Vystoupili v obsazení: Martina Čabanová (flétny, zvonkohra), Ivana Ferová (housle, mandolína), Tereza Sokolová (housle, mandolína), Marek Fichtner (gamba), Ondřej Kulhavý (zpěv, recitace, flétna), Šimon Tanák (theorba, kytara), František Běhounek (kytara, mandolína).

Soubor se představil ve dvou hudebních blocích, vždy to byla hudba svázaná s počátkem letního času a svátky s ním spojenými. V tom prvním např. moc pěkné písně na Nové léto, zkusme si je připomenout: *Aj, již radostné léto nastává, Tempus adest flo-*

ridum, Léto chvíle této veselé nastává. K tomu přidal soubor i velikonoční fugu *Nastal světu žal* a zpěvy Adama Michny z Otradovic *Na bubny, trouby, píšťaly* (ke svátku Vzkříšení Páně) a *Ach, jak mám srdce studené* ku svatodušnímu svátku. Nechyběla ani známá *Alta Trinita beata* či zpěv ke svátku Božího těla *Otče, Bože všemohúci.*

Když jdete do kaple, podívejte se nahoru, uvidíte torzo nápisu ...

Přednáška Jiřího Matla o nápisu vytesaném na kartuši nad vchodem do kaple sv. Judy Tadeáše také upoutala pozornost návštěvníků této Noci kostelů.

Dr. Matl v úvodu svého vystoupení veřejně poděkoval Petrovi Váňovi a jeho spolupracovníkům za dotažení snah o vrácení sochy Panny Marie zpět na Staroměstské náměstí. Ve své přednášce nazvané *Jak komické je otevírat dveře již dávno otevřené* navázal na svůj text publikovaný v Kukátku 2/2020 na s. 26-28. Zmínil znovu, že jde vlastně o splátku dávného dluhu, o odpověď na dávný dotaz JUDr. J. Winzora na přesný překlad latinského textu nápisu vytesaného na kartuši dobřichovické kaple sv. Judy Tadeáše. Nechal jej tam umístit iniciátor celé stavby kaple a tehdejší převor řádu Křížovníků s červenou hvězdou Jiří Ignác Pospíchal. Otevření tohoto tématu byla svým způsobem omluva za mnoho let opožděnou odpověď. J. Matl popsal vznik nápisu, jeho formu i obsah. Shrňme to nejdůležitější:

V nápisu se hovoří jasně o tom, že jde o kapli zasvěcenou apoštolu Judovi Tadeášovi a postavenou podle slibu, ale je v něm také zmínka o tom, že patron kaple, sv. Juda Tadeáš, je v nenávisti (latinsky odio habetur), navíc gratis, což právě nesešlo JUDr. Winzorovi. V nápisu je také ukryt chronogram vyjádřený z výraznějšími písmeny určujícími číslice římského modelu, jenž udává rok 1679 (interpretovaný dnes jako rok postavení, což je ale velmi problematické, jde spíše o rok, kdy byl slib učí-

něn, protože v r. 1679 se vlastně teprve morová epidemie šířila.

Ona morová epidemie, jež sužovala celou zemi v letech 1679 a 1680, přišla vlastně z Vídně na jižní Moravu, odtud se dostala do jižních Čech a pak se šířila po obchodních stezkách na sever, silně postihla střední Čechy, např. v Praze zemřelo 12 tisíc lidí, což byla téměř třetina původního počtu obyvatel.

Epidemie měla asi 100 tisíc obětí, mezi nimi byla i řada významných osobností, J. Matl připomněl např. básníka, musikanta a kazatele Fridricha Bridelia (Bridela), jenž zemřel r. 1680 v Kutné Hoře, když pomáhal s ostatními bratry Jezuity ošetřovat nemocné a jehož skladby tak často hrává i soubor Ludus musicus (zdrojem je slavný Brideliův kancionál *Jesličky, staré, nové písničky, 1658*).

Ač tato rána zachvátila i okolní obce a vyžádala si řadu obětí, Dobřichovicím se prý vyhnula. Již zmíněný tehdejší převor křížovnického řádu (jemuž Dobřichovice patřily) Jiří Ignác Pospíchal se podle tradice zavázal z vděku za toto šťastné rozuzlení epidemie postavit zde kapli. Svému slovu dostál. A komu jinému ji zasvětit, než apoštolu sv. Judovi Tadeášovi, jenž platí za ochránce v nebezpečí, v nemocech, za přimluve k uzdravení. Navíc, jak se zdá, to byl jeho oblíbený světec i apoštol.

V další části přednášky se J. Matl věnoval samotnému nápisu. Podstatné již bylo publikováno ve výše zmíněném článku letního Kukátka, ale kvůli kontextu shrňme pro doplnění:

Kartuše sama je dnes ve zbídačelém stavu a téměř pouhým okem již nečitelná. (Jeden z důvodů návratu k tomuto tématu byl také pokus iniciovat veřejnou debatu o tom, jak nápis zachránit a rekonstruovat).

Nápis zní:

AeDes SanCto ThaDaeo apoStoLo, qVI oDio habetVr gratis, eX Voto posIta.

(Velká a červeně zvýrazněná písmena jsou

zmíněný chronogram, udávají rok 1679). Překlad většiny textu je jasný: "Kaple postavená podle slibu (*ex voto*) sv. Judovi Tadeášovi, jenž je v nenávisti (*odio habetur*). A je v nenávisti „gratis“.

Všichni známe význam toho slova i z naší každodenní reality ... Když něco dostaneme „gratis“, dostaneme to vlastně zadarmo. Ale jak mohl být sv. Juda Tadeáš v nenávisti „zadarmo“?

Vysvětlení J. Matl našel ve starém tisku věnovaném Dobřichovicím a vydaném v r. 1693. Jeho autorem je další z významných křížovníků té doby, Jan František Beckovský. Jeho titul zní:

Apoštol Páně svatý Jůdas Thadeáš, věrný při Bohu náš zástupce, k potěšení a k uctění obyvatelům dobřichovským i všem těm, kteří jej sobě v těžkých a zoufánlivých potřebách k Bohu za přimluve vyvolují. Od Jana Beczkovského, křížovníka s červenou hvězdou, důvěrně představený a s povolením duchovní vrchnosti vytištěný v Praze u Jana Karla Jeřábka 1693.

A tomto tisku se na s. 41 a 42 předmluvy, jež je nadepsána: Krátké obsažení apoštolského života, kterým příkladně na zemi se stkvěl svatý Jůdas Thadeáš pro Krysta Pána usmrcený, autor píše:

Jiří Hynek (jinák Ignácius) Pospíchal, v Městě Polna řečeném rozený, Špitála Křížovníkův s Červenou Hvězdou v Starém Městě Pražském blíž Mostu přes 30 Lét Převor, Vicarius generalis, poslezeji také Nejvyšší a Generální téhož Svatého řádu Křížovnického Mistr, v Království Českém Praelatus Infultatus, Jeho Milosti Císařské a Královské Radá, v pobožnostech, v příkladných ctnostech, v milosrdných skutcích horlivý, v Almužnách Dárce štědrý, Otec chudých a nuzných, svýho Svatýho řádu věrný Zvelebovatel, pobožnosti k Nejsvětějším Pěti Ranám Kristovým horlivý Rozmnožitel, Hospodář opatrný, pilný, pozorný, Apoštola Božího, Patrona svýho, Svatýho Jůdy Thadeáše věrný, stálý, dokonalý Ctitel a Milovník po všechny časy živobyť svýho etc. Pod jeho jménem Svatýho Jůdy Thadeá-

še, k větší Cti Boží v Dobřichovicích, dvě míle od Prahy při řece Berounce nad Zbraslaví, Klášterem Cistercienským, vzdalené Vesnici, prostrannou on Kaplu (jest ona malýmu Kostelu podobná) dlé učiněného slibu svýho dal vystavěti i také nad jejími dveřmi do kamena vytesati tento nápis: **AeDes SanCto ThDaeo apostoLo, qVI oDio habetVr gratis, eX Voto poslta.**

Kapla Svátýmu Thadeáši Apoštolu, který u lidí v nenávisti jest darmo a bez příčiny, dlé učiněného slibu vystavená gest 1679. roku.

A tento text pomohl rozluštit význam onoho magického *gratis*. Ty dveře, do nichž se autor s řadou kolegů po léta dobývali, otevřel před nimi již Beckovský na konci 17. století! Ono latinské *gratis* překládá jako *darmo a bez příčiny*. A to dává smysl. Navíc autor sám v pozdní i v rané novověké latině posléze ten význam dohledal i u jiných autorů. Proč byl náš apoštol v nenávisti bez příčiny? To kvůli svému jménu: Juda(s) – Jidáš. Podle Matlova tvrzení stojí možná tato pasáž textu i u zrodu zřejmě mylného datování vzniku kaple. „Zavinil“ to prostě asi Beckovský ...

V závěru své přednášky se J. Matl věnoval třem protagonistům celého příběhu a stručně je představil. Dva z nich byli křesťanští s červenou hvězdou a také významné osobnosti své doby, navíc měli vztah k Dobřichovicím:

Jiří Ignác Pospíchal (1634-1699), byl tehdejší převor křesťanského řádu, byl pověstný jako vynikající a charismatická osobnost, mecenáš kultury, ale i jako důsledný a iniciativní správce řádových věcí a majetků.

František Jan Beckovský (1658-1725), byl kněz, historik, překladatel a vzdělanec. Autor významného spisu *Poselkyně starých příběhův českých* <http://kramerius5.nkp.cz/view/uuid:8c165710-b548-11dd-98f3-000d606f5dc6?page=uuid:45ba6830-9e1b-11e8-ba56-5ef3fc9bb22f>
Oba byli skutečnými vlastenci.

Třetím do collegia byl apoštol Juda Tadeáš, patron zdejší kaple, jehož J. Matl stručně představil závěrem.

Ludus musicus podruhé

Poté následoval druhý blok souboru Ludus musicus, soubor představil zpěvy ke sv. Janu Křtiteli a připomněl letní slunovrat. Zazněl např. slavný hymnus *Ut queant laxis*, nebo *Ioannes, Cristi Baptista*. Také zpěv ze slavného kancionálu Jana Josefa Božana *Když kraloval Herodes král*. K tomu se velmi dobře hodil Michnův zpěv *Pouště i lesové, vody Jordánové*. Závěr byl monumentální: Menuet h mol francouzského barokního mistra Marina Maraise.

Součástí téhle muziky byl i výstav betlémů. Ano, betlémů! Šlo totiž o betlémy pašijové. Kdysi se prý i u nás dělaly a vystavovaly, ta tradice ale zanikla. Nicméně trvá třeba v Tyrolích (právě proto byly zdrojem Františkovi Běhounkovi *Fastenkrippe aus Tirol* Philippa Schumachera z let 1866-1940 (<https://www.pinterest.de/gnickuel/01040015-philipp-schumacher-krippenk%C3%BCnstler/>). Takže novodobá premiéra unikátu, protože v tuzemsku zatím jinde než ve sbírce Fr. Běhounka, pokud víme, neexistují. Konkrétně šlo o Pašijový betlém a Vítězný betlém s tématem Vzkříšení Páně.

Závěr Noci kostelů patřil půvabným varhaním improvizacím v provedení regenschorio našeho kostela pana Pavola Pekného. Domnívám se, že všichni účastníci Noci kostelů se mnou budou souhlasit, že náplň večera byla velmi krásná a poučná a za to bychom chtěli všem účinkujícím vzdát hold a poděkovat jim.

Článek připravila podle podkladů od paní Běhounka, Czumala, Matla a Šarouna Helena Kaucká.

Kulturní přehled září 2020

Podrobnější informace najdete na webu Dobřichovic a v Informačním listu.

KŘÍŽOVNICKÁ RESIDENCE

otevřeno středa-neděle 10:00-21:00 hod.
Do konce září probíhá výstava fotografií **Petra Vápeníka Jedním obrazem, jednou větou (2018-2020).**

DALŠÍ KULTURNÍ AKCE

Pátek 4. září od 20h na nádvoří křesťanské residence, Noc na Karlštejně – jubilejní 100. představení. Za patnáct let populární veselohru s nesmrtelnými písničkami K. Svobody a J. Štaidla vidělo bezmála 95 000 diváků, vystřídal se v něm mnoho talentovaných ochotníků, včetně členů Dobřichovické divadelní společnosti, a profesionálních herců i zpěváků: nezapomenutelný Vladimír Čech, Štěpán Rak, Jan Rosák, Pavel Vítek, Lumír Olšovský, Petr Jančařík, Michaela Nosková, Ondřej Bábora... V roli císaře Karla IV. se představí jeden z českých hereckých bardů Václav Vydra, těšit se můžete na šermíře, metače ohně i živá zvířata. Předprodej v Infocentru. Pořádá: Město Dobřichovice, vstupné: 350,- a 250,- senioři a děti do 12 let.

Sobota 12. září 8:00-12:00 u residence pod lípou, Farmářské trhy
Pořádá: Město Dobřichovice

Sobota 12. září od 17:00 v karlickém kostele sv. Martina a sv. Prokopa Pocta Bohuslavu Martinů – vystoupí Oldřiška Musilová (mezzosoprán), Zdeňka Pelikánová (housle), Jaroslav Šaroun (klavír). Pořádá: J. Šaroun ve spolupráci s Městem Dobřichovice. Vstupné dobrovolné.

Sobota 19. září, 14-22 h v parku Dobřichovice sobě aneb sbírka pro divadlo vystoupí SVČ Dobřichovický domek – Julie Šupíková, taneční studio Dobřichovice, DDS, ZŠ a ZUŠ Dobřichovice, Dobi Boyz, Cabinet, JoJo Gym, O.K. Rebels, Skipping Boys a od 20 h orchestr Harmcore Jazz Band. Celým dnem nás bude provázet moderátor Petr Král. Občerstvení zajištěno. Vstupné 100,- Kč a děti do 15 let zdarma. Pořádá Středisko volného času – DODO ve spolupráci s KC Dobřichovice.

Neděle 20. září od 17:17 v karlickém kostele sv. Martina a sv. Prokopa Smyčcové Duo ECO. Vystoupí Eva Franců, Pavla Roubíčková Franců a Zbyněk Šolcová – harfa. Program: Vivaldi, Bach, Elgar, Rameau Šostakovič a další. Vstupné 150,- Kč, senioři 100,- Kč. Pořádá KC Dobřichovice.

Sobota 26. září 8:00-12:00 u residence pod lípou Farmářské trhy
Pořádá: Město Dobřichovice

Sobota 26. září v od 16:45 v karlickém kostele sv. Martina a sv. Prokopa Písňový a operní podvečer – Vystoupí: Josef Kovačič (bas), Jaroslav Šaroun (klavír). Program: Kubín, Musorgskij, Rachmaninov, Borodin, Verdi aj. Vstupné dobrovolné. Pořádá Jaroslav Šaroun ve spolupráci s městem Dobřichovice.

A. Kudrnová a redakce

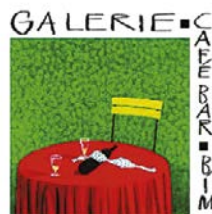
Saudek 85

Café Galerie Bím Vás zve na výstavu předního českého fotografa Jana Saudka, který letos slaví 85 narozeniny. K vidění budou jeho známá díla, ale i portréty slavných osobností.

Café Galerie Bím, Dobřichovice
5. května 15

7.9. - 2.11.2020

Festival Musica viva letos popatnácté

Když přišel vir z Číny, vypadalo to, že s tradičním festivalem Musica viva je letos amen. A to byl patnáctý ročník, plánovaný jako jubilejní, takže s větší parádou než obvykle. To, že se nakonec konal, byť v komornějším modelu, je malý zázrak, za nějž vděčíme těm, co to nevzdali. A jaká to pak byla radost znovu se potkat u dobré živé musiky a spolu pobýt! Tož popořádku:

Večer první: Hudba evropské renesance, 4. srpna, křižovnická residence Dobřichovice
Protagonisté: Ludus musicus a tanečníci – manželé Veronika a Vladimír Kočí (oba si

ře) je samozřejmost. A na barokní kytaru je doprovázel František Běhounek, jenž vše spolu s Vladimírem Kočím připravil. Připraveny byly vlastně dvě části, v jedné hudba spíše německé proveniencie, v té druhé musica s italskými kořeny. Několik jmen autorů, jejichž hudba zazněla: Alessandro Orologio, Jacob Regnart, Franz Sales, Giacomo Gastoldi a d. Musika skvělá, autoři, kteří uměli psát stejně dobře jako jejich „nadřízení“, jen neměli tolik štěstí a osobních kontaktů ...

je jistě pamatujete, už u nás vystupovali se souborem Chorea historica - <https://www.choreahistorica.cz/>, Veronika tehdy ještě pod dívčím jménem Rozhonová).

Hrála se musika renesance, převážně napsaná brky vícekapelníků proslulé Rudolfinské kapely, a k tomu kousky známé v okolních zemích, které se jistě v Čechách, zejména v Praze, hrály také. Hrál Ludus musicus vedený Františkem Běhounekem (ve složení: Martina Čabanová – flétny, Kristina Němečková – flétny, roh, Iva Feroová – housle, mandolína, Tereza Sokolová – housle, mandolína, Marek Fichtner – violoncello, Ondřej Kulhavý – flétna, recitace. Že všichni samozřejmě také zpívali (a dob-

A se k muzice také tančilo v renesančním stylu, což obstarali právě Veronika a Vladimír Kočí, specialisté na rekonstrukce renesančních tanců ze souboru Chorea historica. Navíc se Vladimír ujal i role pedagoga, vysvětlil nesmírně zajímavě spoustu detailů jednotlivých figur, kroků ... A názorně vše předvedl. Jeho zdrojem byly především slavné spisy – dnes vlastně učebnice všech, kteří se snaží nalézat původní podoby tehdejších tanců - Fabritia Carosa *Il Ballarino a Nobiltà di Dame*, Cesare Negriho *Le Gratie d'Amore/Nuove Inventioni di Balli*.

Nedosti na tom: pozval dokonce i zájemce z řad publika, aby si také zatančili společ-

ně. Skvělý večer plný dobře zahráné musiky, taneční virtuosity moc zajímavých informací a laskavé pohody.

Večer druhý: Podvečer s operou

Kostel sv. Prokopa a Martina v Karlíku, sobota 8. srpna.

Protagonisté: Maida Hundeling (soprán) a Jan Vacík (tenor) a jejich hosté Lucie Laubová (soprán) a Rudolf Medňanský (tenor). Fakt živá hudba, na niž se nezapomene. A s protagonisty, na něž nezapomeneme. Když k nám přijedou zazpívat pěvci, které hostila snad většina významných operních domů Evropy i světa, je to vždy svátek z nejcennějších. Vše za skvělého doprovodu Prof. Jaroslava Šarouna.

Tenorista Jan Vacík (http://hudebnirozhledy.scena.cz/www/index.php?page=clanek&id_clanek=1315) a soprani Maida Hundeling (<http://maidahundeling.com/>) (<https://www.operabase.com/artists/maida-hundeling-10856/cs>) představili árie a duety z Pucciniho Toscy, Wagne-

rovy Valkýry, z díla G. Verdiho, z Werthera J. Masseneta, ale i ze Smetanovy Prodané, árie Sereny z Porgy a Bess a nakonec jako kvartet se svými hosty *Proč bychom se netěšili* ... Jan Vacík přidal i jednu skvělou písničku s kytarou. Všichni čtyři skvělí, podvečer plný kostýmů, emocí, gest, špílčů, vyprávění a ryzí člověčiny. A výsostného pěveckého umění. Joj!

A když na závěr rozdali pánové publiku noty s 3. slokou známé waleské ukolébavky *Suo Gân*, kterou vybral John Williams jako titulní pro Spielbergův válečný film *Empire of the Sun - V říši slunce*, ke společnému zpívání, byly slzy na krajíčku ...

Za to vše patří veliké poděkování panu Profesorovi Jaroslavu Šarounovi, jež hosty k nám pozval, program s nimi připravil a samozřejmě na klavír doprovodil. Večer, na který se nezapomíná. A ještě slíbili, že přijedou znovu, pokud budeme chtít, tak chtít budeme, Fakt ...

Aha, ještě ta písnička (v traileru): <https://www.csfd.cz/film/8636-rise-slunce/vidoa/>

Večer třetí: Varhany a viola

Kaple sv. Judy Tadeáše, v Dobřichovicích, čtvrtek 13. srpna.

Protagonistky: viola - Eva Mokrá (<https://www.facebook.com/maria.mokra>), Tetiana Tiščenko (<https://www.facebook.com/tetiana.tishchenko>), skvělá varhanice původem z Ukrajiny. Pozval je Prof. Jaroslav Šaroun – a dobře udělal!

Je třeba říci, že byla vlastně premiéra sólové violy na festivalu Musica viva. A velmi podařená!

Co se hrálo: program byl velmi dobře dramaturgicky postavený. Vyvážené role jak violy, tak varhan, dobře vybraný repertoár a skvěle zahráný. Co mi snad trochu chybělo, byla úplně sólová viola. A pak něco z modernější musiky pro violu. Hrála se totiž musika období baroka a klasicismu (Marin Marais, G. Ph. Telemann, Johan Pachelbel, A. Corelli, J. C. Kerl, G. F. Händel,

C. Ph. E. Bach a d.). No – stará musika. Ale čertovsky dobrá, vždyť ji napsali skvělí komponisté! A byl to výborný výběr a velmi dobře zahráný.

Víme, že sólové nástroje v kapli sv. Judy Tadeáše v Dobřichovicích znějí dobře. Potvrdilo se. Dámy navíc hrály z kůru, takže bylo možno prožít musiku postaru, bez vizuálních vjemů, čistě a nerušeně, jak trefně poznamenal František Běhounek v závěrečném poděkování. Prostě hudba, jež přichází odněkud shora, sama o sobě, čistá a nabízející se ku poslechu ... Díky za to ...

Jan Tuláček a Tomáš Hanzlíček.

Maida Hundeling v karlickém kostele.

Foto J. Beneš.

Večer čtvrtý: Za časů „temna“

Křížovnická residence Dobřichovice, pátek 14. srpna

Protagonisté: Ludus musicus (Martina Čabanová – flétny, hoboj, Kristina Němečková – flétny, hoboj, anglický roh, Iva Ferová – housle, Ondřej Michal – violoncello, Karel Křenek – barokní kytara, Šimon Tanáki – theorba, barokní kytara, František Běhounek co kapellmeister a hráč na na velmi originální zvonkohru, tympán a d.). Všichni v dobových kostýmech.

Soubor Ludus musicus nazval ten večer *Za časů „temna“* a byla to exklusivní musika vrcholného baroka. Především francouzského, i když (a samozřejmě) s italskými vlivy, jak to bylo v těch časech běžné, neb Itálie byla inspirací hudebního vkusu a vzorem dokonalosti. Vždyť i sám Němec Athanasius Kircher ve svém ikonickém díle *Musurgia universalis* vydaném v Římě r. 1650 o Italech praví: „*Itálie od počátku po zásluze převzala vedení. Z ní totiž v každém čase vzešli muži, kteří bez výjimky oslavili hudbu až k úžasu krásnými díly. Tak, jako nalezi ve své zemi podnebí příjemné, tak nalezi i styl hudby velmi uměřený a dokonalý, odpovídající jejich povaze. ... Každý styl užívají s rozvahou, jako by byli k hudbě přímo zrozeni*“ ...

Jaká tedy hudba zněla? Byly to hlavně balety z proslavených francouzských oper, které se hrály na dvorech krále slunce Ludvíka XIV. i jeho předchůdců a následovníků (Marin Marais, J. B. Lully, André Campra, ale také musika G. F. Händela, H. Purcella či skvělá Sinfonia in C vídeňského autora Johanna Josepha Fuchse).

Byla to musika plná virtuosních pasáží hravých s lehkostí a radostí, jako by o nic nešlo, musika plná invence a skvělých nápadů. Bylo dobře, že vedoucí souboru Ludus musicus František Běhounek zasvěceně každou skladbu představil v dobovém kontextu. To jsou souvislosti, které při běžném poslechu často nenapadnou.

DOBŘICHs.r.o., Dobřichovice

nabízí možnost inzerce V DOBŘICHOVICKÉM KUKÁTKU

časopis vychází jako občasník, obvykle čtvrtletně v březnu, červnu, září a prosinci

Ceník

* A5 (celá vnitřní strana) 3 500 Kč
Celoroční inzerce 11.200 Kč (4x 2.800 Kč)

* A6 (polovina vnitřní strany) 2 000 Kč
Celoroční inzerce 6 800 Kč (4 x 1700 Kč)

* A5 (třetí strana obálky + PR článek) 5 000 Kč
Celoroční inzerce 16 000 Kč (4 x 4000 Kč)

* A5 (zadní strana pro PARTNERA Dobřichovického Kukátka) 10 000 Kč. Celoroční inzerce 32.000 Kč (4x 8.000 Kč)

Partner získává zhotovení inzerátu zdarma, zveřejnění PR článku a příp. další dohodnuté výhody.

Formáty menší než A6 budou přijímány dle prostorových možností za smluvní ceny.

Nekomerční řádková inzerce zdarma!

Kontakt: Stanislav Mikeš, mob. 605 179 192,
e-mail: gabeva@volny.cz

E. Mokrá a T. Tiščenko u varhan v kapli sv. Judy Tadeáše.

Večer pátý: Kytarové duo

Dobřichovice, křížovnická residence, neděle 16. srpna

Protagonisté: Jan Tuláček a Tomáš Hanzlíček, oba na kytary, navíc originály z 1. poloviny 19. století. Unikátní nástroje s plným, bohatým zvukem.

Oba interpreti byli pozváni také proto, že jejich minulý koncert u nás měl veliký úspěch. Proč? Protože je to skvělá musika, vpravdě

komorní, plná citu, barev, emocí, které nekřıı, někdy spíš ztišeny zpıvajı či pláčou.

Hrála se díla jak dobových autorů psaná pro dvě kytary, tak i upravy děl psaných původně pro jiné nástroje a upravené slavnými osobnostmi kytarové literatury. Pár jmen neuškodí: tak třeba Fernando Sor, ikona kytarové literatury, Mauro Giuliani, taktéž kytarový klasik, ale třeba i W. A. Mozart upravený pro dvě kytary slavným Ferdinandem Carullim, dokonce zazněla i úprava Haydnova smyčcového kvartetu op. 2 v dobovém aranžmá (Grand duo) francouzského kytaristy a skladatele Franoise de Fossa či slavná Rossiniho Sinfonia nell' opera L'Elisabetta v úpravě Maura Giulianiho.

Díky za tento vecer. Byl o skutecne žive musice, která počítá jak s hlasem či tónem, harmonií a emocemi, tak s tichem. Ufff ...

Už bylo výše napsáno, že letošní festival byl vlastně malý zázrak. Přesto se ale podařilo setkat se u skvělé musiky, festival měl velmi výraznou a zajımovou dramaturgii, bylo vidět, že musikanti jsou u nás rádi a že vědí, že jsou tu vydy vítáni. To je vklad do budoucna. A vyзва.

Poděkovat je třeba smeknutym kloboukem i taneční úklonou všem, kteří jakkoli přiložili ruku k dílu. A také městu Dobřichovice za finanční přispevek. Tešme se na ročník XVI., snad tu oslavu budeme moci za rok udělat tak, jak náleží.

J. Matl

Jan Vacík, Maida Hundeling, Lucie Laubová a Rudolf Medřansky v karlickém kostele. Foto: Jiří Beneš.

Ludus musicus v barokní podobě.

Všenosrske muzeum Mariny Cvětajevové se přestěhovalo do nových prostor

Jak to začalo? V roce 2016 bylo ve Všenosrcech slavnostně otevřeno Centrum Mariny Cvětajevové.

V místnosti bývalého Infocentra byla instalována expozice o životě a díle Mariny Cvětajevové. Místnost nebyla pro tento účel moc vhodná, 10 m² se ˇtyřmi dveřmi v každé stěně. Leoš Valka, zakladatel a ředitel Centra současného umění DOX v Praze si s tím vsak skvělé poradil. V listopadu 2016 bylo ve Všenosrcech slavnostně otevřeno Centrum Mariny Cvětajevové, a to hned dvakrát, 3. a 5. listopadu.

V roce 2018 bylo Centrum Mariny Cvětajevové přejmenováno na **Muzeum Mariny Cvětajevové** a bylo přijato za řádného ˇlena Asociace muzeí a galerií ČR. Nadále je součastí Všenosrske knihovny a Informačního centra Berounka.

V roce 2019 dostalo muzeum nový název, **Všenosrske muzeum Mariny Cvětajevové**. Tato změna souvisí se záměrem rozšířit zamerenı muzea o historii obce Všenory. Muzeum je stále součastí Všenosrske knihovny a Informačního centra Berounka,

což umožņuje uloženı získaných publikaci do fondu knihovny a jejich zpřístupnění prostřednictvím katalogu (katalog.vsenory.cz). Pro propagaci vznikly tří pohlednice s tématem muzea a básnířky, placka, logo muzea, razítko a letáčky v ruštině, angličtině a ˇeštine.

V roce 2020 nastal ve Všenosrcech problém s umístěním pošty

Bylo rozhodnuto, že pošta bude na obecním urade prave v místnosti Všenosrskeho muzea Mariny Cvětajevové. Díky uzavřenı knihovny kvůli COVID-19 se podařilo uvolnit prostor v knihovně a expozici muzea zde umístit. Expozice není sice v souasne době ještě dokončena, je vsak možņne ji navštvıvat v rámci oteviracıch hodin Všenosrske knihovny.

Přestěhování expozice znamenalo pro knihovnu velké změny. V době koronaviru proběhla obsahová prověrka, vyřazeno bylo 2700 knih, a to nejen kvůli obsahove prověrce, ale také kvůli nutnosti uvolnění prostoru pro muzeum. Knihovna na druhé straně získala letní ˇıtarnu, která se dá rovněž využití pro uspořádání

komorních kulturních akcí.

V původní místnosti byla expozice většinu času uzavřena, v současných podmínkách ji uvidí mnohem více návštěvníků. Je zde i více světla a místnost je nyní propojena s venkovním prostorem, kde si mohou v letním období rovněž odpočinout návštěvníci muzea.

Jubileum

V předchozím rozhovoru (*s 27-29, pozn. red.*) byla zmíněna i ruská básnička Marina Cvětajeva. Ty věci mají velmi úzkou souvislost s paní **Galinou Vaněčkovou**. Dovolíme si ji záměrně představit zvláště vzhledem k jubileu, jež oslavila..

Letos v červnu oslavila totiž tato vitální dáma 90. narozeniny. Srdečně jí blahopřejeme a přejeme jí pevně zdraví a hod-

ně energie do dalších let. Na velké oslavě svých narozenin zazářila v široké mladistvé sukni s širokou stuhou a nádherné halen- ce. Těžko věřit, že právě slaví devadesátiny. V současné době už zase pilně pracuje. Přednášky v zahraničí, účast na mezinárodních konferencích, psaní....

Paní Galina Vaněčková se významně zasloužila o mezinárodní propagaci nejen díla básničky Mariny Cvětajevové, ale také o propagaci Všenor. Potvrzuje to například příběh mé známé, která cestovala letadlem, při rozhovoru se spolucestujícími ze Španělska padlo: "Tak Vy jste z Prahy, Cvětajeva, Všenory". Ano, Všenory se stávají přes básničku známými.

Bez Galiny Vaněčkové bychom Všenorské muzeum Mariny Cvětajevové neměli.

A. Sahánková

„Dixielendáci“ měli opět svátek

Zatímco loni byl tradiční dixielandový koncert poznamenán dešťovými přeháňkami, na jeho letošním 9. ročníku, který se uskutečnil v sobotu 8. srpna, panovalo úmorné vedro. Navzdory teplotě, která na Celsiově stupnici atakovala čtyřicítka, se na louce u lávky sešlo tolik příznivců dixielandu, že obsadili nejen všechna místa před koncertním pódiem, ale i celý svah u silnice, kde bylo trochu stínu. Bylo jich zřejmě tolik i kvůli tomu, že šlo u nás o jednu z prvních kulturních akcí po dlouhotrvajícím koronavirovém pústu.

Dixielandové kapely vyhrávaly „o sto šest“ a jejich muzika byla – jak je u dixielandu obvyklé – radostná, optimistická a jiskřivá. Dala aspoň na pár hodin zapomenout na to, že vás bolí to či ono, že tam či onde se válčí a že všechno bude mnohem horší. Při jejím poslechu a při pohledu na tančící páry těch mladších, kteří nevydrželi jen sedět a poslouchat, jste si také mohli zavzpo-

mínat na doby dávno již minulé, kdy jste při dixielandu na parketu „trochu vyváděli“, nehroutila se pod vámi kolena a nelapali jste při tom po dechu.

Na závěr můžeme konstatovat, že letošní dixielandový festival – stejně jako všechny předcházející – se vydařil, i když to slunce mohlo aspoň občas zůstat chvíli za mraky. Patří za to velký dík organizátorům, panu Tomáši Velínskému, který pořadem provázel a o všem zasvěceně hovořil, a zejména všem účinkujícím kapelám, kterými byly: J. J. Brassband, Letenský Dixieland, The Dixie Banjo Band, Kapela Strýce Michaela, Brass Band Rakovník, The Dixie Hats Jazzband (z Rakouska) a The Steamboat Stompers s Evou Emingerovou.

Za rok se všichni dixielendáci opět setkají na desátém ročníku dobřichovického dixielandového festivalu. Těšíme se už nyní!

HgS

Fotbal a vir a kontumace ...

Kdysi jistý klasik poznamenal, že všechno se vším souvisí. Letošní rok 2020 toto tvrzení beze zbytku potvrdil. Kdo by loni touto dobou jenom tušil, co všechno se prakticky během pár dní změní a jak daleko to ovlivní téměř všechny oblasti života, nejenom u nás, ale i téměř po celém světě? Ukázalo se, jak je současný globalizovaný svět zranitelný, jak málo stačí, aby se otřásl ve svých základech. A vyvstala otázka, zdali je tato cesta správná.

Mikroskopický koronavirus dokázal narušit téměř všechno. Týkalo se to samozřejmě i sportu. Poprvé od druhé světové války se kupříkladu nedohrály mistrovské fotbalové soutěže ...

Mrzet to může právě dobřichovické fotbalisty, kteří po podzimu figurovali na prvním místě tabulky III. třídy a měli tudíž velmi slušnou naději postoupit do Okresního přeboru. Nu, nestalo se, protože soutěže byly anulovány.

Nikdo proto nepostoupil, ani nesestoupil, pouze došlo k doplnění za mužstva či kluby, které z různých důvodů odstoupily nebo ukončily činnost... Znamená to, že v novém soutěžním ročníku 2020/2021 budou fotbalisté Sokola Dobřichovice startovat opět ve stejné skupině III. třídy a budou se utkávat se stejnými soupeři jako na podzim 2019.

Příprava na „novou“ soutěž začala od počátku srpna. Mužstvo chce navázat na výborné výkony z loňského podzimu, a tak trénovalo pod vedením zkušeného trenéra Vladimíra Kocourka (bývalého ligového hráče Bohemians a Dukly Praha), dokonce každý den. Jenže momentálně není nic tak jednoduché, jak se zdá. Nejméně polovina hráčů se totiž tréninků nemohla zúčastnit, protože museli po návratu z dovolených do karantény, neboť přišli do styku s nakaženými ...

Nikdo tudíž nemůže odhadnout, jak se budou soutěže vyvíjet, jakou budou mít

mužstva formu a v jakých sestavách budou nastupovat. Fotbalová asociace ČR opět vydala řadu nařízení a doporučení, jak postupovat vzhledem ke koronavirové pandemii. Zajímavostí je skutečnost, že pokud by náhodou za některé mužstvo nastoupil hráč, který by byl buď pozitivní, nebo v karanténě, bude tento zápas zkontumován. Což bude zejména v září zajímavé, protože počet nakažených jistě prudce poroste ... Pokud se to stane šestkrát, bude tým ze sou- těže vyloučen ... V platnost vstupuje i řada hygienických opatření. Pozitivní je fakt, že tentokrát bude stačit odehrát alespoň polovinu zápasů, aby byl soutěžní ročník uznán jako platný. Nu snad se to podaří odehrát.

(oma)

Přehled utkání na domácím hřišti

SO – 5. 9. v 17:00

Dobřichovice – Nučice

SO – 26. 9. v 16:30

Dobřichovice – Kazín

SO – 10. 10. v 16:00

Dobřichovice – Středokluky

SO – 24. 10. v 14:30

Dobřichovice – Drahelčice

SO – 7. 11. v 14:00

Dobřichovice – V. Přílepy

P. S.: První mistrovský zápas se fotbalistům z Dobřichovic vydařil. V sobotu 22. 8. v domácím prostředí porazili hosty z nedalekých Vonoklas vysoko – 5:0! Branky vsílili: Lukáš Rada (3), Karel Šlapák (1), Marcel Šlapák (1).

Volejbalové soutěže zahajují

Připomeňme si nejprve, že 27. června se uskutečnil 9. ročník Memoriálu Lídy Gemplové, kterého se zúčastnilo šest družstev; naše děvčata po loňském druhém místě tentokrát zvítězila! Po této krátké připomínce uvádíme termíny **domácích** utkání všech našich družstev až do konce letošního roku.

Muži A, 1. liga

V soutěži došlo ke změně – družstva jsou rozdělena do tří skupin po pěti; naše Áčko bude hrát:

23. 10. s EGE Č. Budějovice, 24. 10. se Lvy Praha, 13. 11. s MFF Praha a 28. 11. se Slavii Plzeň.

Ženy A, 1. liga

Družstva jsou rozdělena do dvou skupin po sedmi; naše Áčko čekají tyto týmy:

25. a 26. 9. Žižkov, 16. a 17. 10. Č. Kostelec, 30. a 31. 10. Hronov, 11. a 12. 12. Nusle.

Muži B, KP 1. třídy

Budou hrát ve dnech:

3. 10. se Sedlčany, 17. 10. s Tuchlovicemi, 7. 11. s Dobříš, 21. 11. se Zručí n. Sázavou. Ženy B, KP 2. třídy

Protože se hraje na venkovních hřištích, je soutěž rozdělena na podzimní a jarní část. V podzimní části budou hrát: 29. 8. s Královým Dvorem, 12. 9. s Hořovicemi a 19. 9. s Komárovem.

Nelze zapomenout ani na naše děvčata poněkud starší, která se zúčastní jednak mistrovství republiky ve volejbale senierek (v září v Křenovicích u Brna), jednak mistrovství republiky ve volejbale supersenierek (v říjnu v Jindřichově Hradci).

Všem družstvům našich mužů i žen, jakož i našim seniorkám a superseniorkám, přejeme zdar a úspěch ve všech jejich utkáních.

HgS

Orientační běh

Virus SARS-CoV-2 se dotkl života našeho klubu jako všech ostatních sportů, kultury, ekonomiky a vůbec společenského dění. Celá jarní sezona 2020 musela být zrušena, takže na jaře nám zbyly pouze individuální tréninky, jít si samostatně zaběhat do lesa našťáště bylo povoleno. S uvolňováním krizových opatření se v červnu pomalu začaly objevovat i organizované akce, samozřejmě vždy pouze do povoleného počtu účastníků. Pořadatelé také pozměnili organizaci závodů a zavedli některá opatření, aby se závodníci co nejméně potkávali. To u orientačního běhu není takový problém, protože to je sport individuální, startuje se po intervalech a každá věková kategorie má jinou trať, takže k potkávání

v lese téměř nedochází. Navíc myslím, že některá z opatření mají své opodstatnění i v dobách mimo epidemii, a doufám, že se stanou normou, například důsledná hygiena včetně dostatek dezinfekce tam, kde se lidé setkávají musejí.

Letní sezona vícedenních závodů v současné době probíhá a všichni doufáme, že nám ji nezkaží další rozšiřování nákazy. V době psaní článku jsme uprostřed léta a zúčastnili jsme se již čtyř víkendových závodů na Vysocině, na Valečově, u Máchova jezera a v krásných lesích kolem údolí řeky Střely. Leckde jsme se museli vyrovnat s různými omezeními, ale sportovci jsou ve své většině rozumní a přizpůsobiví lidé, takže nám to nečinilo žádné problémy. Doufáme, že

další vícedenní letní závody proběhnou ve stejném duchu.

Od září začíná podzimní sezona oblastních i celorepublikových závodů včetně Mistrovství České republiky ve všech družích orientačního běhu. Organizátoři jsou připraveni na různé scénáře omezení počtu, například mistrovství na klasické trati je rozděleno do dvou dnů, v sobotu hlavní kategorie a v neděli veteráni. V tomto máme velkou výhodu před jinými sporty, kde se například musí omezovat počty diváků, což už je jistě citelný zásah do atmosféry utkání a ekonomiky klubů. Případný čtenář těchto řádek si jistě všiml jejich optimistického vyznění. Ano, doufáme, že se s epidemií naučíme žít a budeme připraveni i do budoucna. Ale na závěr si neodpustím jednu poznámku. Je

o tom, že každá krize má samozřejmě velmi negativní dopady na společnost. Ale nabízí i možnosti trochu lépe poznat své spoluobčany, a to by si lidé neměli nechat ujít. Nechci chválit ani kritizovat, nechť si každý vytvoří svůj úsudek sám, proč někteří sami začali šít roušky a rozdávát je svým bližním, jiní pouze kritizovali, že roušky nejsou, a jiní se dokonce snažili vydělat na jejich nedostatku, proč někteří si při ztrátě zaměstnání našli hned jinou práci a jiní si šli stoupnout do fronty na pracovní úřad, ačkoli je práce dost, proč někteří se snažili ze všech sil pomáhat a jiní raději psali žaloby... Myslím, že z takových situací člověk získá více informací než z líbivých proklamací a prázdných předvolebních frází.

Vladimír Jaroš

RIZIKOVÉ PRÁCE
KÁČENÍ STROMŮ • PŮJČOVNA PLOŠIN • NATÍRÁNÍ

www.rizikoveprace.com

704 072 338

Dobřichovické reality

Vaše domácí kancelář

Vysoký Újezd

Kompletně vybavená novostavba rodinného domu 5+kk, 152 m². Nízkoenergetický - „A“. Pozemek 868 m².
Cena: 13.500.000,-

Dobřichovice a okolí

**ZDE
MŮŽE BÝT I VAŠE
NEMOVITOST!**

Vonoklasy

Krásný výhled, klid a soukromí! Rodinná vila 6+1 s garáží a 3 terasami na unikátním místě.
Cena: 16.900.000,-

**PRODÁVÁTE NEMOVITOST?
OVĚŘTE SI ZDARMA SPRÁVNOU CENU!**

- * hledáme nemovitosti na prodej nebo pronájem
- * hledáme asistentku/prodejní specialistku
- * přímý odkup domů, bytů a pozemků

NAŠI KLIENTI POPTÁVAJÍ

- ▶ Větší byt min 3+kk - Dobřichovice, Řevnice, osobní nebo družstevní vlastnictví.
- ▶ Aktivní senior hledá chatu nebo pozemek, ideálně Dobřichovice, Všenory, platba ihned.
- ▶ Programátor s velkou rodinou koupí dům na hezkém místě s občanskou vybaveností.
- ▶ K dlouhodobému pronájmu větší byt nebo rodinný dům se zahradou.
- ▶ Lékař hledá rodinný dům s pozemkem, může být i k rekonstrukci.
- ▶ Stavební pozemek min. 800 m², Dobřichovice, Řevnice, Černošice, cena nerozhoduje.

Václav Prokop
vedoucí kanceláře

General Reality

GENERAL REALITY a.s.
+420 739 039 163
dobrichovice@general-reality.cz
www.general-reality.cz

V Zahradách 1081, Dobřichovice

Nabízíme v Dobřichovicích využití

• DVOU RŮZNÝCH SPOLEČENSKÝCH SÁLŮ •

Možnost pořádání menších koncertů, divadelních představení, společenských akcí, školení, seminářů, kurzů tance či jiných aktivit, obchodních a prezentačních akcí

PRONÁJEM SÁLU REZIDENCE ZELENÝ OSTROV (DOB CENTRUM):

sál o velikosti 100 m² se zázemím (kuchyňka, WC, hala)
(vybavením vhodné pro komornější akce, bez pódia, max 40 židli)

DOB-Invest a.s., Za Mlýnem 2, 252 29 Dobřichovice

Ing. Magda Havlíková, tel. 602 660 960, 257 710 735, Za Mlýnem 888

PRONÁJEM SÁLU DR. FÜRSTA

sál bez přilehlé místnosti (jeviště) 78 m², sál s jevištěm 104 m²

využití organizuje Restaurace a hotel Panská Zahrada, Anežky České 432

Pavel Kaucký, tel. 602 452 225, obchod@panskazahrada.cz

Mikulovská nemovitá
kulturní památka

letohrádek PORTZ INSEL

Ditrichštejnský letohrádek postavený roku 1627 s tajuplným sklepením v současnosti slouží jako vinařský zámek rodinnému vinařství

VINO CIBULKA

Objednejte si degustaci a zajistíme Vám výběr krásných BIO vín i s občerstvením!

(min. počet osob - 6)

info@vinocibulka.cz
Tel: +420 602 255 295
www.vinocibulka.cz

U Mlýna 1199/1, 692 01 Mikulov

PŘIJĎTE NÁS NAVŠTÍVIT

PANSKÁ ZAHRADA

RESTAURACE & HOTEL

RESTAURACE S OTEVŘENOU KUCHYŇÍ
UDÍRNA
DVA ŠKOLÍCÍ SALONKY
VYHŘÍVANÁ VENKOVNÍ TERASA
PODZEMNÍ I NADZEMNÍ PARKING
APARTMÁ S PRIVÁTNÍ TERASOU NA STŘEŠE
PRIVÁTNÍ WELLNESS
BAZÉN 12 M
23 LUXUSNÍCH POKOJŮ ★★★★★

NOVĚ REKONSTRUOVANÝ WELLNESS DOBŘICHOVICE,
S BAZÉNEM, VÍŘIVKOU A SAUNOU.

WWW.PANSKAZAHRADA.CZ

WWW.WELLNESSDOBRICHOVICE.CZ

ANEŽKY ČESKÉ 432, DOBŘICHOVICE

DOB Centrum